

RAPORT O STANIE GMINY KOWALE OLECKIE ZA ROK 2022

maj 2023 r.

I. WSTĘP	str. 4
II. DANE O GMINIE	str. 4
II.1. Położenie	str. 4
II.2. Zarządzanie Gminą	str. 5
II.3. Demografia	str. 9
II.4. Jubileusze pożycia małżeńskiego	str. 12
III. GOSPODARKA PRZESTRZENNA	str. 12
III.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	str. 12
III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy	str. 13
IV. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO	str. 14
IV.1. Ochrona przyrody	str. 14
IV.2. Ochrona zwierząt	str. 14
IV.3. Ochrona klimatu i powietrza	str. 14
IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne	str. 15
IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi	str. 16
IV.6. Obszary zielone	str. 16
IV.7. Rolnictwo	str. 16
IV.8. Gospodarka odpadami	str. 17
IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem	str. 20
V. KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO	str. 20
V.1. Sieć drogowa	str. 20
V.2. Inwestycje drogowe	str. 20
V.3. Zezwolenie na przewóz osób	str. 20
VI. GOSPODARKA KOMUNALNA	str. 22
VI.1. System zaopatrzenia w wodę	str. 22
VI.2. Jakość wody pitnej	str. 24
VI.3. System kanalizacyjny	str. 24
VII. TURYSTYKA I GOSPODARKA	str. 27
VII.1. Turystyka	str. 27
VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	str. 28
VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu	str. 29
VII.4. Organizacje pozarządowe	str. 30
VII.5. Fundusz sołecki	str. 31
VII.6. Bezrobocie	str. 31
VIII. OŚWIATA I WYCHOWANIE	str. 32
VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne	str. 32
VIII.2. Szkoły Podstawowe	str. 33
VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych	str. 34
VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół	str. 35
VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w roku 2022	str. 35
IX. KULTURA I ZABYTKI	str. 35
IX.1. Gminny Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	str. 35
IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	str. 47
IX.3. Zabytki	str. 49
X. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	str. 51
X.1. Stan mienia komunalnego	str. 51
X.2. Sprzedaż	str. 52
X.3. Dzierżawa i najem	str. 52
X.4. Użytkowanie wieczyste	str. 53

XI. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA.....	str. 53
XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.....	str. 53
XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej	str. 54
XI.3. Udzielone świadczenia	str. 55
XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie	str. 56
XI.5. Poradnictwo specjalne	str. 56
XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	str. 56
XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza	str. 57
XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich	str. 57
XI.9. Domy Pomocy Społecznej.....	str. 57
XI.10. Ośrodki wsparcia	str. 58
XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	str. 59
XI.12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy.....	str. 62
XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich	str. 62
XI.14. Programy profilaktyczne	str. 63
XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	str. 67
XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	str. 67
XII.2. Zarządzanie kryzysowe	str. 69
XII.3. Obrona cywilna	str. 69
XII.4. Współpraca z policją	str. 70
XIII. MAJĄTEK I BUDŻET GMINY	str. 70
XIII.1. Wykonanie budżetu	str. 70
XIII.2. Dochody	str. 71
XIII.3. Wydatki	str. 72
XIII.4. Przychody i rozchody	str. 73
XIV. ZAKOŃCZENIE	str. 73

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Raport o stanie gminy Kowale Oleckie został opracowany w oparciu o art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) i jest podsumowaniem działalności Wójta za 2022 r., w szczególności z realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy. Opracowany został na podstawie informacji przekazanych przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych i instytucji. Przedstawia sytuację Gminy pod względem gospodarki, środowiska, zagospodarowania przestrzennego, społeczeństwa oraz zarządzania Gminą. Zawiera również dane o budżecie Gminy, dochodach i wydatkach.

Raport pozwala w sposób obiektywny przyjrzeć się tendencjom rozwojowym oraz zmianom, jakie zachodzą w różnych obszarach funkcjonowania Gminy Kowale Oleckie w tym również codziennego życia jej mieszkańców. Przygotowanie przez Wójta raportu o stanie gminy jest pierwszym etapem procedury rozpatrzenia raportu przez Radę Gminy Kowale Oleckie. Na pozostałe etapy tej procedury składają się: debata nad raportem oraz przeprowadzenie głosowania nad udzieleniem Wójtowi wotum zaufania.

ROZDZIAŁ II DANE O GMINIE

II. 1. Położenie

Gmina Kowale Oleckie jest gminą wiejską, położoną w powiecie oleckim, w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy sąsiaduje z gminami Gołdap i Banie Mazurskie, od wschodu z gminą Filipów położoną w województwie podlaskim, od południa z gminami Olecko i Świętajno, zaś od zachodu z gminą Kruklanki. Gmina zajmuje obszar 251,53 km² co stanowi 28,79 % powierzchni powiatu oleckiego.

Mapa.II.1. Położenie gminy Kowale Oleckie w województwie warmińsko-mazurskim.

II. 2. Zarządzanie Gminą

Do zadań własnych Gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska.

Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową – dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej.

Władze Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Wójta sprawuje Krzysztof Locman.

Urząd Gminy wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na Gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych Gminie w drodze zawartych porozumień. Podstawowym celem działalności Urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi.

W skład kierownictwa Urzędu wchodzi:

Sekretarz Gminy – Teresa Kołodzińska-Sieńko, Skarbnik Gminy – Dorota Zaniewska, p.o. Kierownika Referatu ds. Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego – Jolanta Guzińska.

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu Gminy, uchwalanie budżetu Gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady Gminy. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców oraz na stronie gminy. Jest możliwość śledzenia transmisji na żywo poprzez system eSesja. czy też odtworzenie obrad z pliku zamieszczonego na Portalu Gminy Kowale Oleckie <http://www.kowaleoleckie.eu/>.

Ustawowy skład Rady Gminy Kowale Oleckie wynosi 15 radnych. Na dzień 31 grudnia 2022 roku Rada Gminy funkcjonowała w składzie 14 osobowym:

Teresa Truchan – Przewodnicząca Rady, Jerzy Koloszewski – Wiceprzewodniczący Rady, Radni: Henryk Baranowski, Małgorzata Babiarsz, Barbara Gulbierz, Justyna Kościeszka, Zbigniew Miszkiel, Jan Niedźwiedzki, Wanda Obuchowska, Joanna Sinderewicz, Dariusz Sznel, Beata Szulińska, Grzegorz Szuliński, Ewa Ścipień.

Wygaśnięcie 1 mandatu

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Gminy w Kowalach Oleckich w 2022 r.

W 2022 roku Rada Gminy w Kowalach Oleckich obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 10 posiedzeniach, w tym 1 została zwołana w trybie nadzwyczajnym. Odbyły się łącznie 44 posiedzenia komisji, w tym:

1. Komisja Planowania, Budżetu i Finansów – 8 posiedzeń,
2. Komisja Zdrowia, Oświaty, Kultury i Spraw Socjalnych – 7 posiedzeń,
3. Komisja Gospodarki Komunalnej i Budownictwa – 7 posiedzeń,
4. Komisja Rolnictwa i Gospodarki Gruntami – 8 posiedzeń,
5. Komisja Rewizyjna – 11 posiedzeń,
6. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji - 3

W sprawach należących do jej kompetencji Rada Gminy podjęła 73 uchwały, w tym dotyczących:

- budżetu i finansów – 32
- oświaty – 6
- administracji i ustroju gminy – 3
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 20
- gospodarki przestrzennej – 1
- pomocy społecznej – 4
- inne - 7 (m.in. rozpatrzenie skarg, wniosków i petycji oraz przekazania pisma wg właściwości)

W posiedzeniach uczestniczyli: Wójt Kowali Oleckich, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy, dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, sołtysi oraz publiczność.

Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy Gminy udostępnił do publicznego wglądu, publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich.

Stosownie do art. 86 i art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) uchwały były przekazywane do organów nadzoru, tj. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej - w zakresie spraw finansowych.

28 uchwał zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozstrzygnięcia nadzorcze:

- rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Warmińsko – Mazurskiego – 3

- uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie – 2 + 1 nieistotne naruszenie prawa

Oświadczenia, stanowiska Rady Gminy:

Na sesji w dniu 8 lutego 2022 r. Rada Gminy Kowale Oleckie wydała oświadczenie w stosunku do uchwały Nr XIV.53.2021 Zgromadzenia Związku Międzygminnego Gospodarka Komunalna z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w statucie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”.

Przynależność Gminy Kowale Oleckie do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych, stowarzyszeń, związków, itp.

Tabela.II.1. Przynależność Gminy Kowale Oleckie do związków i stowarzyszeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

L.p.	Nazwa	Dokument przynależności (uchwała, porozumienie, itp.)
Związki		
1.	Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich w Olsztynie	Uchwała Nr VII/50/99 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 lipca 1999 roku w sprawie przystąpienia do Związku Gmin Warmińsko – Mazurskich
2.	Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” w Ełku	Uchwała Nr XXV/178/05 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 31 marca 2005 roku w sprawie przystąpienia Gminy Kowale Oleckie do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Ełku i przyjęcia Statutu Związku
Stowarzyszenia		
1.	Stowarzyszenie Samorządów Polskich „Euroregionu Niemen” w Suwałkach	Uchwała Nr XVI/102/2000 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29 maja 2000 roku w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Gmin Euroregionu „Niemen”
2.	Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin „Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana” w Olecku	Uchwała Rady Gminy Kowale Oleckie Nr X/80/03 z dnia 29 października 2003 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do stowarzyszenia powiatów, miast i gmin Ełk-Olecko, Gołdap

3.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO” w Olecku	Uchwała nr XIV/111/08 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 21 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do Stowarzyszenia lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”
----	---	--

Partnerstwo na gruncie krajowym lub zagranicznym

Gmina nie należy do zrzeszeń o charakterze międzynarodowym (art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych Dz. U. z 2000 r. Nr 91, poz. 1009, ze zm.) wskazuje, że przynależność do tego rodzaju zgrupowań musi poprzedzać zgoda ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Rada Społeczna SP GOZ w Kowalach Oleckich

Rada Społeczna Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Kowalach Oleckich odbyła 3 posiedzenia. Podjęto 2 uchwały, a mianowicie:

- 1) w sprawie zaopiniowania rocznego sprawozdania z planu finansowego, w tym planu inwestycyjnego, Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia za 2022 rok oraz podziału zysku,
- 2) w sprawie zaopiniowania planu finansowego, w tym planu inwestycyjnego na 2023 rok.

Skład Rady Społecznej:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Paweł Modrakowski – przedstawiciel Wojewody Warmińsko – Mazurskiego
3. Małgorzata Babiarsz – przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
4. Sinderewicz Joanna - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
5. Teresa Truchan - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich w roku 2022 odbyła 3 posiedzenia.

Skład Rady Programowej GCK:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Janina Szczęsna – przedstawiciel środowisk twórczych
3. Teresa Truchan – przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie
4. Jerzy Koloszewski - przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie

Rada Programowa GCK pozytywnie zaopiniowała:

- sprawozdanie finansowe za 2021 r. ,
- sprawozdanie finansowe za I półrocze 2022 r. ,
- plan rzeczowo – finansowy na 2023 r.

Liczba zebrań wiejskich w sołectwach i ich charakter

Liczba zebrań łącznie – 0:

- 1) liczba zebrań wyborczych (wybory sołtysa i rady sołectwej) - 0
- 2) zebranie tematyczne - 0

Niewielka liczba zebrań wiejskich spowodowana była przede wszystkim z ograniczeń wynikających z obostrzeń sanitarnych z powodu pandemii.

II. 3. Demografia

Gmina Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2022 r. liczyła 4744 mieszkańców, w tym 2343 kobiety i 2401 mężczyzn.

Na terenie gminy położonych jest 50 miejscowości. Największymi wsiami Gminy są: Kowale Oleckie (1762 mieszkańców), Stożne (384 mieszkańców), Drozdowo (207 mieszkańców), Sokółki (186 mieszkańców), Golubki (166 mieszkańców).

Tabela.II.2.Liczba ludności gminy Kowale Oleckie wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

L.p.	Sołectwo	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Urodzenia	Zgony
1.	Bialskie Pole	Bialskie Pole	41	-	1
2.	Borkowiny	Borkowiny	140	4	-
3.	Chelchy	Chelchy	53	1	-
4.	Cicha Wólka	Cicha Wólka	58	-	-
5.	Czerwony Dwór	Czerwony Dwór	91	-	-
		Borki	23	-	-
		Główka	8	-	-
		Koniszki	1	-	-
		Leśny Zakątek	28	-	-
		Rogojny	0	-	-
		Wierzbianki	22	-	1
6.	Czukty	Czukty	53	-	-
7.	Dorsze	Dorsze	49	1	1
		Piastowo	23	-	1
8.	Drozdowo	Drozdowo	207	1	3
		Drozdówko	29	1	1
9.	Golubie Węzewskie	Golubie Węzewskie	59	2	2

10.	Golubki	Golubki	166	2	2
		Golubki-Cegielnia	0	-	-
11.	Gorczyce	Borysowo	0	-	-
		Budki	0	-	-
		Daniele	112	1	2
		Gorczyce	17	-	-
12.	Guzy	Guzy	57	1	-
13.	Jabłonowo	Jabłonowo	104	-	1
		Łodygi	0	-	-
		Romanowizna	0	-	-
14.	Kiliany	Kiliany	61	-	3
		Kilianki	22	-	-
15.	Kowale Oleckie	Kowale Oleckie	1762	7	31
16.	Lakiele	Lakiele	142	-	3
		Kucze	34	-	-
17.	Monety	Monety	93	3	-
18.	Rogówko	Rogówko	60	-	2
19.	Sokółki	Sokółki	186	2	3
		Mściszewo	0	-	-
		Żydy	109	-	3
20.	Stacze	Stacze	129	-	-
21.	Stożne	Stożne	384	3	6
		Stożne-Żwirownia	0	-	-
22.	Szarejki	Szarejki	92	-	-
23.	Szeszki	Szeszki	41	-	2
		Szeszki-Leśniczówka	0	-	-
24.	Szwalk	Szwalk	65	-	-
		Mazury	26	-	-
		Zawady Małe	2	-	-
25.	Wężewo	Gościrady	0	-	-
		Wężewo	159	4	-
26.	Zawady Oleckie	Zawady Oleckie	36	-	-
Ogółem			4744	33	68

Tabela. II.3. Struktura ludności według płci i wieku – stan na 31 grudnia 2022 r.

Wiek	0-6		7-15		16-19		20-60 K 20-65 M		Pow. 60	Pow. 65
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Razem	170	153	231	228	115	128	1223	1609	604	283

W gminie Kowale Oleckie kobiety stanowią 49,39%, mężczyźni – 50,61% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela. II.4. Ludność gminy wg płci w latach 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KOBIETY	2682	2639	2589	2541	2473	2441	2410	2380	2343
MEŻCZYŻNI	2746	2704	2680	2646	2566	2535	2477	2448	2401
OGÓŁEM	5428	5343	5269	5187	5039	4976	4887	4828	4744

Wykres II.1. Ludność Gminy Kowale Oleckie w latach 2014-2021

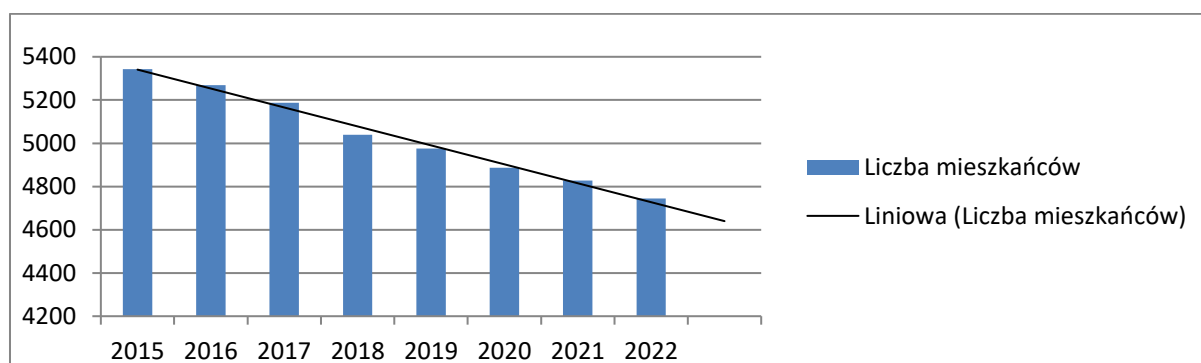

Tabela. II.5. Przemieszczenia ludności gminy w latach 2014-2022

RODZAJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZAMELDOWANIA	112	120	119	134	149	140	151	158	152
WYMELDOWANIA	168	255	229	246	263	246	254	245	237

Tabela. II.6. Statystyka urodzeń, zawartych małżeństw i zgonów w gminie Kowale Oleckie w latach 2014-2022

ROK	URODZENIA	MAŁŻEŃSTWA	ZGONY
2014	44	25	73
2015	47	29	55
2016	50	41	62
2017	55	29	66
2018	54	38	65
2019	42	32	67
2020	53	26	89
2021	46	29	69
2022	33	26	68

II. 4. Jubileusze pożycia małżeńskiego

Tabela.II.7. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
50 lecie	7	0	8	9	7	4	10	10	10
55 lecie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 lecie	0	0	1	1	0	0	0	0	0
65 lecie i więcej	0	0	0	0	0	0	0	0	1

ROZDZIAŁ III GOSPODARKA PRZESTRZENNA

III. 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Podstawowe kierunki zagospodarowania gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowale Oleckie uchwalone uchwałą Nr RG.0007.277.2014 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 14 listopada 2014 r. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie

Lp.	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Gminy
1.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie	Uchwała Nr V/38/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 9 kwietnia 2003 r.
2.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne IV” i „Stożne V” we wsi Stożne w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/66/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne VI” we wsi Stożne Golubki w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/67/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Gorczyce w gminie Kowale Oleckie (złoża kruszywa naturalnego „GORCZYCE”)	Uchwała Nr XXIV/175/2005 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 11 lutego 2005 r.

5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie w części obrębu geodezyjnego Kowale Oleckie, Monety, Gorczyce i Kucze	Uchwała Nr RG.0007.99.2016 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 17 marca 2016 r.
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Sokółki w miejscowości Sokółki w Gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.61.2019 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 sierpnia 2019 r.
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Stożne	Uchwała Nr RG.0007.185.2021 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 10 lutego 2021
8.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.209.2021 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 22 czerwca 2021
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie (obręb geodezyjny Szwałk)	Uchwała Nr RG.0007.316.2022 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29 listopada 2022 r.

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy

Tabela.III.2 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy w gminie Kowale Oleckie wydanych latach 2017 - 2022 z podziałem na funkcje.

PRZEZNACZENIE	ROK						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	RAZEM
Obiekty mieszkalne	9	13	14	17	19	11	83
Obiekty usługowe	-	1	-	4	-	3	8
Obiekty produkcyjne	1	1	2	-	-	-	4
Obiekty garażowe, gospodarcze, magazynowe	4	7	4	-	4	1	24
Obiekty zabudowy zagrodowej	1	2	2	2	3	1	12
Obiekty rekreacyjne	-	1	2	3	-	3	9
Zmiana użytkowania	3	4	1	2	4	5	22
Infrastruktura techniczna	2	-	-	-	10	9	21
RAZEM	20	20	29	25	28	33	183

ROZDZIAŁ IV OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO

IV.1. Ochrona przyrody

Gmina Kowale Oleckie charakteryzuje się dosyć wysokim wskaźnikiem lesistości wynoszącym ponad 37% powierzchni gminy, co stanowi wartość wyższą od średniej krajowej (29,6%), średniej wojewódzkiej (31,4%) i średniej powiatowej około (30,0%).

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się obszary cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Są to: 2 obszary sieci Natura 2000 (Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Borecka – 18 963 ha, Obszar specjalny ochrony siedlisk Ostoja Borecka – 25 340 ha), 3 Obszary Chronionego Krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Boreckiej - 22 861 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich – 12 495 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich – 10 521 ha), 5 rezerwatów przyrody: Cisowy Jar (10,7 ha florystyczny, stanowiska cisa), Wyspa Lipowa na jeziorze Szwałk Wielki (florystyczny 2,7 ha drzewostan lipy), Mazury (372,6 ha krajobrazowy zespół wodno-leśny Puszczy Boreckiej), Lipowy Jar (zachowanie drzewostanu i rzeźby terenu pow. 49,54 ha) oraz Borki (zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych) oraz 16 pomników przyrody, w tym grupy drzew oraz pojedyncze drzewa.

IV. 2. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Corocznie przyjmowany jest Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie. W 2022 r. taki program Rada Gminy Kowale Oleckie przyjęła uchwałą nr RG.0007.262.2022 w dniu 08 lutego 2022 r.

Umowę na wylapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom na terenie Gminy w roku 2022 realizowało schronisko "SONIECZKOWO" w Żarnowie Pierwszym k/Augustowa.

Wykonując zadania określone w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie zapewniono miejsce tymczasowej opieki dla zwierząt hodowlanych w gospodarstwie rolnym w miejscowości Rogówko.

IV. 3. Ochrona klimatu i powietrza

W maju 2015 r. przyjęto do realizacji „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowale Oleckie. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem średniookresowym, który wyznacza cele i działania na kilka lat. W proces tworzenia Planu zostały zaangażowane różne grupy interesariuszy z terenu gminy, wśród których były władze gminy, pracownicy urzędu gminy, władze i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, a także przedstawiciele lokalnego społeczeństwa i przedsiębiorców. Plan został poddany procedurze strategicznej

oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Gmina Kowale systematycznie od wielu lat realizuje działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii oraz mniejszej emisji zanieczyszczeń. Wynikają one z przyjętych i systematycznie aktualizowanych dokumentów strategicznych Gminy, w tym Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Kowale Oleckie. Główny cel Planu Gospodarki Niskoemisyjnej to: redukcja emisji zanieczyszczeń o 20% do 2020 r. w stosunku do roku bazowego na terenie gminy Kowale Oleckie. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania i stałej komunikacji ze społeczeństwem. W Planie zostały określone podstawowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy, którymi w największym stopniu są emitery lokalne. Uwzględniając możliwości finansowe Gminy, jak również możliwości wsparcia zewnętrznymi środkami władze wybierają do realizacji zrównoważony wariant działań, dający pewność realizacji zakładanych efektów ekologicznych i wyznaczonych celów, który w ostatnich latach nakierowany jest przede wszystkim na podniesienie standardów w jakości i bezpieczeństwie układów komunikacyjnych oraz promowania zastosowań odnawialnych źródeł energii ale także zakupu wysokosprawnych urządzeń spaliniowych do utrzymania zasobów Gminy i bezpieczeństwa jej mieszkańców. Działania jakie podjęła Gmina lub jej jednostki organizacyjne w 2022 roku to: zakup nowego samochodu osobowego z układem zasilania hybrydowego, likwidacja kotła węglowego na rzecz pomp ciepła z układem fotowoltaiki w Świetlicy Wiejskiej w Sokółkach.

IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne

wody powierzchniowe

Na terenie gminy Kowale Oleckie brak jest większych cieków powierzchniowych. Do najważniejszych należą ciek: Jarka i Ełk (zwana Czarną Strugą), Mazurka oraz Jegrznia (Lega), a także strumień płynący po wschodnim obrzeżu Puszczy Boreckiej. Rzeka Jarka jest źródłową strugą rzeki Gołdapy. Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy w północno-wschodniej części wsi Szarejki. Rzeka Ełk (Czarna Struga) ma swoje źródła nieopodal miejscowości Siedliska, około 12 km od Gołdapi i płynie w kierunku południowym. Przepływa przez jeziora: Szwałk, Piłwąg, Łażno, Litygajno, Łaśmiady, Straduny, Maleckie i Ełckie, zmieniając kilkakrotnie swoją nazwę (Czarna Struga, Łażna Struga, Ełk). Kończy swój bieg wpływając do Biebrzy. Rzeka Jegrznia (Lega) jest prawobrzeżnym dopływem Biebrzy. Źródła Jegrzni zlokalizowane są na północny – zachód od wsi Szarejki. Rzeka Mazurka płynąca w zachodniej części gminy Kowale Oleckie jest dopływem jeziora Łażno, do którego uchodzi w południowo-wschodniej jego części.

Gmina charakteryzuje się występowaniem małej ilości jezior. Większe ich skupienie występuje jedynie w południowo-zachodniej części gminy. Występujące na terenie gminy jeziora są pochodzenia rynnowego, przepływowe. Do największych należą m.in. Szwałk Mały, Szwałk Wielki, Piłwąg. Jezioro Szwałk Wielki jest największym zbiornikiem na terenie

gminy i zajmuje powierzchnię ponad 2 km². Jego maksymalna głębokość to ok. 11 m. Wiele małych jezior przechodzi proces eutrofizacji, który prowadzi do przekształcenia tych zbiorników w płytkie stawy, zamieniające się kolejno w torfowiska wysokie.

wody podziemne

Na całym obszarze gminy dominuje czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujące wody podziemne są średniej jakości i wymagają uzdatniania. Są również wody, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych dla wód do picia. Na obniżenie jakości wód mają wpływ przede wszystkim takie wskaźniki jak – żelazo, mętność i barwa. Mają one pochodzenie naturalne. Obecne w dużych ilościach żelazo (Fe), wraz z towarzyszącym mu manganem (Mn), jest charakterystyczne dla czwartorzędowych osadów wodnolodowcowych. Z obecnością związków Fe i Mn oraz substancji organicznej związane są też mętność i barwa wód.

IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Gmina Kowale Oleckie w 2022 r. nie realizowała zadań z tytułu ochrony przed substancjami niebezpiecznymi (dotyczy azbestu i wyrobów zawierających azbest). Złożony przez Gminę wniosek nie uzyskał dofinansowania.

IV.6. Obszary zielone

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się tereny zieleni, które służą mieszkańcom jako tereny wypoczynkowe, do zabaw dla dzieci, a także podnoszą standard miejscowości, estetykę i funkcjonalność. Takie tereny znajdują się w większości miejscowościach. Największym terenem w gminie Kowale Oleckie jest park spacerowo – wypoczynkowy położony w Kowalach Oleckich, z licznymi alejkami, ławkami, placem zabaw dla dzieci oraz elementami siłowni zewnętrznej. W pozostałych miejscowościach gminy obiekty te zostały utworzone jako tereny rekreacyjne często z funkcjami wypoczynkowo – sportowymi, jak np. w miejscowościach: Stożne, Sokółki, Jabłonowo, Szwałk, Golubki, Borokowiny, Drozdowo. Od 2020 roku w Kowalach Oleckich i w Sokółkach funkcjonują Otwarte Strefy Aktywności, które zostały utworzone przy wsparciu środkami rządowymi przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

IV.7. Rolnictwo

Gmina Kowale Oleckie jest gminą, w której rolnictwo dominuje. Jest to przede wszystkim działalność wykonywana przez osoby fizyczne. Użytki rolne zajmują powierzchnię blisko 53% powierzchni gminy. W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła mlecznego i opasowego. Gleby są ważnym składnikiem środowiska naturalnego. Występuje tu mozaika gleb brunatnych i bielcowych oraz czarne ziemie i mady. Gleby brunatne występują na terenach pagórkowatych falistych, na skale macierzystej, którą jest glina zwałowa i piaski gliniaste. Gleby bielcowe utworzyły się na piaskach glaciofluwalnych. Największe zróżnicowanie typów, rodzajów i gatunków gleb występuje w obrębie Wzgórz Szeskich.

Najlepsze gleby – klasy III oraz IV bonitacyjnej należące do kompleksu 2-ego (pszennego dobrego) i 4-ego (żytniego bardzo dobrego), występują głównie w rejonie miejscowości: Jabłonowo, Sokółki, Guzy, Szeszki, Szwałk, Borkowiny, Chelchy, Kowale Oleckie, Kucze, Gorczyce, Drozdowo i Lakiele. Mniej korzystne gleby, tj. kompleksu 3-ego (pszennego wadliwego) oraz kompleksu 5-ego (żytniego dobrego) występują w rejonie miejscowości: Kowale Oleckie, Jabłonowo, Szwałk, Wężewo, Kucze, Drozdowo, Zawady Oleckie, Szarejki, Monety, Kiliany, Kilianki, Stożne i Golubie Wężewskie. Udział gruntów ornych o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw, wśród których dominuje kukurydza na kiszonkę w ilości około 970 ha. Pozostałe uprawy to zboża: pszenica ozima i jara około 1 120 ha, żyto – 150 ha, mieszanki zbożowe – 2 190 ha, owies – 230 ha, pszenżyto – 810 ha, jęczmień – 330 ha, rzepak – 640 ha.

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoki odsetek powierzchni łąk, pastwisk i trwałych użytków zielonych – 4 260 ha (również na gruntach ornych), co umożliwia rozwój hodowli bydła mlecznego i mięsnego. W niszy ze względu na afrykański pomór pozostaje chów trzody chlewnej, który prowadzony jest w zaledwie 5 gospodarstwach rolnych.

Tabela. IV.1. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Lp.	Gospodarstwa rolne o powierzchni	Gmina Kowale Oleckie	
		Liczba gospodarstw	Struktura w % w ilości gospodarstw
1.	od 1,00 do 1,99 ha	169	22,90
2.	od 2,00 do 4,99 ha	151	20,46
3.	od 5,00 do 9,99 ha	106	14,36
4.	od 10,00 do 14,99 ha	81	10,98
5.	od 15,00 do 19,99 ha	57	7,72
6.	od 20,00 do 49,99 ha	133	18,02
7.	od 50,00 do 99,99 ha	30	4,07
8.	100 ha i więcej	11	1,49
	w tym: powyżej 300 ha	3	0,41
Razem		738	100

Powyższe dane wskazują, że gospodarstwa rolne małe – o powierzchni do 15 ha, stanowią 507 gospodarstw rolnych co stanowi 68,70 % z ogólnej ich liczby tj. 738 wszystkich gospodarstw.

Powyższe dane wskazują, że gospodarstwa rolne małe – o powierzchni do 15 ha, stanowią 499 gospodarstw rolnych co stanowi ponad 69 % z ogólnej ich liczby tj. 723 wszystkich gospodarstw.

IV. 8. Gospodarka odpadami

W 2022 na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonował Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) zgodnie z którym obowiązywał system zbiórki odpadów w systemie pojemnikowo/workowym z podziałem na frakcje: metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło,

odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zmieszane/resztkowe. Ponadto na terenie gminy selektywnie zbierane są także frakcje: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło, złom metalowy, inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, popiół paleniskowy, odpady niebezpieczne (przeterminowane leki, baterie i akumulatory, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, oleje i tłuszcze jadalne, chemikalia), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych (igły i strzykawki) oraz tekstylia i odzież.

Na terenie gminy Kowale Oleckie systemem odbioru odpadów objęte były wszystkie nieruchomości (zamieszkałe i niezamieszkałe).

Podmiotem świadczącym usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości była Koma Ełk Sp. z o.o. Instalacją do której trafiały odpady w celu ich zagospodarowania był Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku (w ramach członkostwa Gminy w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna”)

Łączna ilość odpadów komunalnych wytworzona w 2022 roku z terenu gminy i przekazana do zagospodarowania wyniosła – 897,6 Mg (dane obejmują odpady odebrane bezpośrednio od właścicieli nieruchomości, wysegregowane w instalacji oraz zgromadzone w PSZOK-ach), w tym:

- papier i tektura- 23,0 Mg
- metale i tworzywa sztuczne- 107,1 Mg
- szkło- 67,7 Mg
- odpady biodegradowalne- 37,5 Mg
- odpady zmieszane/resztkowe -530,38 Mg
- odpady wielkogabarytowe -40,3 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 1,7 Mg
- popiół paleniskowy -29,02 Mg
- odpady budowlane i rozbiórkowe- 60,9 Mg

Przyjęte w 2022 roku metody naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami:

- nieruchomości zamieszkałe – od 1 mieszkańca;
- nieruchomości niezamieszkałe:
 - za pojemnik/worek przy jednorazowym odbiorze
 - roczna opłata ryczałtowa (domki letniskowe oraz inne nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowe)

Obowiązujące w 2022 roku stawki opłat:

nieruchomości zamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	stawka opłaty/osobę
selektywny	29,00 zł 25,00 zł*
nieselektywny	58,00 zł

*po uwzględnieniu częściowego zwolnienia z opłaty z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostowniku przydomowym

nieruchomości niezamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	Obowiązujące stawki opłat w okresie:	
	styczeń -czerwiec 2022	lipiec -grudzień 2022
<i>selektywny</i>		
- worek 50 l	7,57 zł	10,00 zł
- worek 120 l	18,19 zł	24,00 zł
- worek 160 l	24,25 zł	32,00 zł
- worek 240 l	36,38 zł	48,00 zł
- pojemnik 120 l	6,34 zł	24,00 zł
- pojemnik 240 l	12,69 zł	48,00 zł
- pojemnik 660 l	34,92 zł	132,00 zł
- pojemnik 1100 l	58,20 zł	220,00 zł
- kontener KP 7	370,36 zł	1400,00 zł
- opłata ryczałtowa	138,00 zł	138,00 zł
<i>nieselektywny</i>		
- worek 50 l	15,14 zł	20,00 zł
- worek 120 l	36,38 zł	48,00 zł
- worek 160 l	48,50 zł	64,00 zł
- worek 240 l	72,76 zł	96,00 zł
- pojemnik 120 l	12,68 zł	48,00 zł
- pojemnik 240 l	25,38 zł	96,00 zł
- pojemnik 660 l	69,84 zł	264,00 zł
- pojemnik 1100 l	116,40 zł	440,00 zł
- kontener KP 7	740,72 zł	2800,00 zł
- opłata ryczałtowa	276,00 zł	276,00 zł

IV. 9. Składowisko odpadów w Stożnem

Zamknięte i zrehabilitowane składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane jest w m. Stożne gm. Kowale Oleckie na działce o nr geod. 175/43.

Rehabilitację zakończono w 2012 roku. Obecnie prowadzony jest monitoring poeksploatacyjny. W analizowanym roku żaden z badanych parametrów fizyko-chemicznych nie wykazał przekroczenia dopuszczalnych prawem norm.

ROZDZIAŁ V KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO

V.1. Sieć drogowa

Na sieć drogową gminy Kowale Oleckie składają się drogi:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne (w tym drogi wewnętrzne – ulice, drogi dojazdowe do gruntów i gospodarstw).

Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy:

- Nr 65 Gołdap – Bobrowniki (odc. w granicach gminy o dł. 15 km),

Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy:

- Nr 652 Kowale Oleckie z DW 653 w Suwałki (odc. w granicach gminy o dł. 7 km)

Drogi powiatowe o długości 100 km, w tym o nawierzchni bitumicznej – 62 km, żwirowo-gruntowe 38 km.

Drogi gminne posiadają łączną długość 338 km z tego:

- 26 km o nawierzchni bitumicznej,
- 4 km o nawierzchni betonowej,
- 308 km o nawierzchni gruntowej (w tym 240 km wzmocnioną żwirem).

V.2. Inwestycje drogowe

W 2022 roku Gmina nie zrealizowała na drogach gminnych robót o charakterze inwestycyjnym. Drogi gminne były jedynie poddawane bieżącemu utrzymaniu, a co za tym idzie: profilowaniu, skarpowaniu, żwirowaniu, wykaszaniu poboczy, zmiataniu, a w okresie zimowym odśnieżaniu i zwalczaniu śliskości.

V. 3. Zezwolenia na przewóz osób

Na terenie gminy Kowale Oleckie świadczone są usługi przewozu osób w ramach następujących zezwoleń:

2018

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 20/10/5 Gołdap-Białystok.

2019

Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko:

- linia nr 3 Suwałki – Węgorzewo – Gdańsk.

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 118 Olecko – Czerwony Dwór przez Stożne, Golubie Węzowskie;

- linii nr 10 Gołdap - Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo.

2020

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 11097 Białystok – Gołdap przez Mońki, Ełk, Olecko;

- linia nr 91 Olecko – Suwałki przez Kowale Oleckie, Filipów;

- linia nr 14 Ełk – Gołdap przez Olecko, Kowale Oleckie

2021

1. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linii nr 10 Gołdap – Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo;

- linii nr 11098 Białystok - Gołdap przez Mońki, Ełk, Olecko;

- linii Gołdap – Ełk przez Kowale Oleckie, Olecko.

2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie spółka akcyjna, Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa:

- linii nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomżę, Ełk.

3. FASTER Sp.z.o.o., ul. Marii Konopnickiej 7/4, 10-168 Olsztyn

- linia nr 61A, 61B, 62A, 62B, 63, 64, 65

W roku 2022 zezwolenie na wykonanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym posiadały następujący przewoźnicy (podpisano 16 zezwoleń):

1. Biuro Usług Turystycznych Żak Tourist” Sp. Z o. o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów.
2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa.
3. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki
4. Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko
5. FASTER Sp.z.o.o., ul. Marii Konopnickiej 7/4, 10-168 Olsztyn

ROZDZIAŁ VI GOSPODARKA KOMUNALNA

VI. 1. System zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenie w wodę tworzą:

- 1) ujęcia wody w Kowalach Oleckich i w Stożnem,
- 2) stacje poboru i uzdatniania wody w Kowalach Oleckich i Stożnem
- 3) przepompownie wody w Lakielach, Chełchach i Szarejkach,
- 4) sieć wodociągowa.
- 5) sieć wodociągowa PWiK Gołdap.
- 6) sieć wodociągowa i ujęcie SM NOWA.
- 7) sieć wodociągowa SM Mazury.

System umożliwia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom gminy (99%). Eksploatacją wodociągów gminnych zajmuje się Referat ds. Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich

Zdolność produkcyjną ujęć wodociągowych obsługiwanych przez Urząd przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. VI.1. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w 2022 r.

Lp.	Lokalizacja ujęć wody	Zdolność produkcyjna (m3/dobę)
1.	Kowale Oleckie – 2 ujęcia głębinowe	480
2.	Stożne – 2 ujęcia głębinowe	696
Razem		1176

Urząd Gminy w Kowalach Oleckich obsługuje 156,4 km rozdzielczej sieci wodociągowej i dostarcza wodę do 1307 odbiorców, z tego 1272 stanowią gospodarstwa domowe, w części połączone z gospodarstwami rolnymi.

Tabela. VI.2. Sieć wodociągowa, dane za lata 2018 – 2022

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Długość sieci rozdzielczej	156,3	156,4	156,4	156,4	156,4
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych	663	668	672	676	670
3.	Liczba awarii sieci wodociągowych	60	50	30	35	30
4.	Przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej (w h)	24	24	24	8	8

Tabela. VI.3. Odbiorcy wody, dane za lata 2018 – 2022

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Gospodarka komunalna ogółem	1307	1311	1284	1260	1311
	w tym gospodarstwa domowe	1272	1272	1242	1211	1272

Tabela. VI.4. Pobór wody z ujęć.

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (tys. m3)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Pobór wody ogółem	362	348	294	278	284
	Pobór wody średniodobowy	0,95	0,99	0,80	0,76	0,77

Tabela.VI.5. Wybrane parametry zaopatrzenia w wodę w latach 2018 – 2022

Lp.	Wyszczególnienie	Sprzedaż wody pitnej (w tys. m3)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Sprzedaż wody pitnej dla ogółu odbiorców	134,8	136	162	140,7	138
2.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tym rolne)	125	127	151,5	132,5	125
3.	Zużycie wody w zakładach i instytucjach	9,8	9,0	10,5	8,2	13
4.	Zużycie wody w obiektach rekreacyjnych (letniskowych)	0	0	0	0	0
5.	Pobór wody na cele własne	95	90	50	95	50
	wskaźnik %	17	25	17	26	17,61
6.	Straty	132	126,3	82	132	102
	wskaźnik %	36	36	28	36	35,91
7.	Cena brutto z 1 m3 dostarczonej wody dla wszystkich odbiorców	2,85	2,92	2,99	3,07	3,10

Na terenie gminy Kowale Oleckie na 1 km sieci wodociągowej rozdzielczej przypada zaledwie 0,12 odbiorców. Uwarunkowania te przedkładają się znacząco na wielkość strat w dostawie wody.

Najczęstszą przyczyną strat wody w sieciach wodociągowych zewnętrznych są:

- stan techniczny przewodów i armatury,
- warunki gruntowe,
- wiek instalacji przyłączy i sieci rozdzielczej wodociągowej,
- przecieki wody z nieszczelnych przewodów i uzbrojenia sieci wodociągowej,
- wady materiałów i awarie przewodów wodociągowych,
- kradzieże wody,
- nadmierne ciśnienie wody w sieci i jego zmiany w cyklu dobowym.

VI.2. Jakość wody pitnej

Woda pobierana z ujęć głębinowych w Kowalach Oleckich i Stożnem jest uzdatniana poprzez złoża filtracyjne w dwustopniowym cyklu w celu redukcji żelaza i manganu.

Mieszkańcom gminy jest dostarczana woda o jakości przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda jest okresowo badana w laboratoriach posiadających Certyfikat Akredytacji. Badania wykonywane są wg harmonogramu badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego (rozszerzonego). Harmonogram jest uzgadniany i podlega zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

VI.3. System kanalizacyjny

System kanalizacyjny na terenie gminy Kowale Oleckie tworzą:

- oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna w Kowalach Oleckich, do której podłączone są miejscowości: Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki
- przepompownie ścieków – 6 szt. w miejscowości Kowale Oleckie, 1 szt. w miejscowości Daniele, 1 szt. w miejscowości Rogówko, 5 szt. w miejscowości Stożne, 5 szt. w miejscowości Golubki
- sieć kanalizacyjna w miejscowościach Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki
- Oczyszczalnie ścieków SM Drozd w msc.: Drozdowo, Drozdówko, Borkowiny, Mściszewo, Wężewo.

Oczyszczalnia ścieków w Kowalach Oleckich

Wydajność oczyszczalni w Kowalach Oleckich wynosi 350 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 25,5 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 580 dostawców w tym 562 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.6. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	24,9	25,5	25,5	25,5	25,5
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	280	281	277	281	285
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	28	40	30	40	40

Tabela. VI.7. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Dostawcy ogółem	580	580	580	580	580
	w tym: gospodarstwa domowe	562	562	562	562	562
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	49	49	49	49	49

Tabela.VI.8. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2021 – 2022 Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m3)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:	52,1	47,7	55,45	49,0	51,8
	ścieki dopływające wg faktur	50,1	45,7	55	47	50,1
	w tym z gospodarstw domowych	29,4	40,7	45	40	29,4
2.	ścieki dowożone	2	2	0,45	2	2
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,137	0,125	0,150	0,128	0,138
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	5,00	5,12	5,25	5,25	5,48 brutto

Oczyszczalnia ścieków w Staczach

Do oczyszczalni podłączona jest miejscowość: Stacze. Sieć kanalizacyjna w miejscowości Stacze wynosi 1 km. Wydajność oczyszczalni w Staczach wynosi 18 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych od 17 dostawców do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 17 dostawców w tym 16 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.9. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	5	5	5	5	5
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	0	0	0	1	2

Tabela. VI.10. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt./h)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Dostawcy ogółem	17	17	17	17	17
	w tym: gospodarstwa domowe	16	16	16	16	16
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	2	2	2	2	2

Tabela.VI.11. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2018 – 2022 Stacze

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m3)				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:	3	3	2	3	3
	ścieki dopływające wg faktur	3	3	2	3	3
	w tym z gospodarstw domowych	3	3	2	3	3
2.	ścieki dowożone	0	0	0	0	0
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,008	0,0054	0,0054	0,0054	0,0032
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	9,20	9,20	9,25	9,25	5,48

W obecnym stanie obiekt oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej osiąga zdolność techniczną w zakresie oczyszczania ścieków w stopniu pozwalającym na wprowadzanie ścieków do środowiska o jakości wskaźników nieprzekraczających warunków pozwolenia wodno - prawnego.

Oczyszczalnie Przydomowe na terenie gminy Kowale Oleckie:

Ilość przydomowych oczyszczalni na dzień 31.12.2022 r. wynosiła - 114 szt. Wszystkie podłączone do w/w oczyszczalni budynki, to gospodarstwa domowe.

Ilość szamb na dzień 31.12.2022 r. wynosiła – 317 szt.

ROZDZIAŁ VII TURYSTYKA I GOSPODARKA

VII.1.Turystyka

Brak naturalnych akwenów wodnych sprawia, iż gmina Kowale Oleckie jest mało atrakcyjna pod względem turystyczno-rekreacyjnym w typowym okresie wakacyjnym. Do głównych

i bardzo istotnych walorów gminy należy zaliczyć duże, prawnie chronione powierzchnie o wyjątkowych walorach przyrodniczych, urozmaicone kompleksy leśne, rozciągające się na terenie gminy deniwelacje terenu, czyste powietrze, które bardzo przyciągają miłośników przyrody. Na terenie gminy jest 10 gospodarstw agroturystycznych, które oferują ok. 80 miejsc noclegowych.

Szlaki i atrakcje turystyczne gminy Kowale Oleckie

- szlak "Mostami Mazurki i brzegami jezior ku puszczańskim ostępom" - oznaczony kolorem czerwonym,
- szlak "Po wierchach i jarach Szeskiego Garbu" - oznaczony kolorem niebieskim,
- szlak "Po dworach i jeziorach prowadzący" - oznaczony kolorem zielonym
- szlak wodny: Puszcza Borecka – jezioro Szwałk Wielki – jezioro Ełk
- zabytkowe parki, m.in. w: Dorszach, Staczach, Szwałku, Wężewie

VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na koniec 2022 r. ilość zarejestrowanych podmiotów, które mają główne miejsce prowadzenia działalności na terenie gminy Kowale Oleckie, to 159 podmiotów, z czego status „aktywny” posiadało 114, status „zawieszony” 45.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy, to przede wszystkim jednoosobowe firmy oraz mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający mniej niż 10 pracowników oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące małe zakłady rodzinne, zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: handel detaliczny, usługi ogólnobudowlane, przerób drewna, zakłady stolarskie, transport drogowy towarów.

Ilość znaczących placówek usługowych dla ludności przedstawia się następująco:

- sklepy ogólnospożywcze – 7,
- sklepy branżowe – 2,
- lokale gastronomiczne – 4,
- zakłady fryzjerskie i kosmetyczne - 1,
- przychodnie lekarskie – 1,
- apteki – 1,
- usługi weterynaryjne – 1,
- banki – 1,
- urzędy pocztowe – 1,
- stacja paliw – 2,
- myjnia samochodowa – 1.

Podmioty zarejestrowane według przeważającego kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) przedstawiają się następująco:

1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 13,
2. Górnictwo i wydobywanie – 0,
3. Przetwórstwo przemysłowe – 23,
4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 1,
5. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 0,
6. Budownictwo – 52,
7. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 24,
8. Transport i gospodarka magazynowa – 8,
9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 8,
10. Informacja i komunikacja – 5,
11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 0,
12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 0,
13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 6,
14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 0,
15. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 0,
16. Edukacja – 4,
17. Opieka zdrowotna i opieka społeczna – 8,
18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1,
19. Pozostała działalność usługowa – 6,
20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 0,
21. Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.

VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu

W 2022 r. uległa zmniejszeniu liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Dwóch przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu zrezygnowało z zezwoleń z uwagi na niską sprzedaż, a tym samym nieopłacalność prowadzonej działalności handlowej. Według stanu na koniec 2022 r. na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonowało ogółem 12 punktów sprzedaży alkoholu, z tego:

- 9 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

W 2022 r. wydano 2 nowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydano również 2 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych podczas festynów.

VII. 4. Organizacje pozarządowe

W 2022 r. na realizację zadań publicznych gminy przez organizacje pozarządowe została przeznaczona kwota 87 000,00 zł. W wyniku ogłoszonych dwóch konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych gminy, przekazano dotację w kwocie 67 000,00 zł.

Łącznie z ramach ogłoszonych dwóch konkursów podpisano 7 umów na realizację zadań publicznych Gminy.

Wydatkowanie środków według zakresu zadań publicznych przedstawia się następująco:

1) Działania integracyjne w formie organizacji festynów, spotkań, inicjatyw propagujących podniesienie bezpieczeństwa, „Dni rodziny”, „Czas dla rodziny”

- Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej z siedzibą w Olecku („Bezpiecznie i rodzinie w Gminie Kowale Oleckie”) – 6 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

2) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny („Działaj Lokalnie”) – 4 500,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

- Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej z siedzibą w Olecku („Centrum Organizacji Pozarządowych w Olecku”) – 4 500,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

3) Organizacja imprez, przeglądów, dni, konferencji związanych z promocją dziedzictwa kulturowego i patriotycznego”

- Stowarzyszenie „Kuźnia Dobrych Praktyk” („XI Przegląd Poezji i Prozy Patriotycznej”) – 4 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

4) Stworzenie różnych form spędzania wolnego czasu (obozy, półkolonie, zimowiska, wycieczki oraz finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży) jako promocja zabawy bez alkoholu i środków psychoaktywnych

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” („Człowieka trzeba mierzyć miarą serca” – cykl imprez opartych na przesłaniach i nauce Jana Pawła II”) – 35 000,00 zł. Środki rozdysponowane w całości.

- Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej z siedzibą w Olecku („Uzależnia mnie tylko sport i radość – profilaktyka poprzez sport i integrację międzypokoleniową”) 10 000,00 zł. Środki zwrócone w związku z niezrealizowaniem zadania publicznego.

5) „Zadania w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – działania integracyjne poprzez organizację festynów, spotkań i wycieczek integracyjnych”.

- Stowarzyszeniem „POMOCNĄ DŁOŃ” z siedzibą w Kowalach Oleckich („Integracyjne Spotkanie Sąsiedzkie”) 3 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

W wyniku ogłoszonych dwóch konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych gminy, rozliczono dotację w kwocie 57 000,00 zł.

W zrealizowanych przez organizacje pozarządowych, zadaniach publicznych dofinansowanych przez gminę, działaniami objętych zostało ponad 1 200 osób, będących bezpośrednimi adresatami (beneficjentami) działań publicznych oraz około 2 800 osób wzięło udział w zorganizowanych koncertach, imprezach rekreacyjnych i sportowych.

Stworzenie partnerskich relacji przyczyniło się do właściwej realizacji zadań publicznych, które oprócz wymienionych dofinansowanych zadań, aktywnie uczestniczą w życiu społeczności lokalnej, a także odpowiadając na zapotrzebowanie społeczne, samodzielnie podejmują się organizacje przedsięwzięć skierowanych do ogółu mieszkańców gminy.

VII.5. Fundusz sołecki

W samorządach od kilku lat funkcjonuje fundusz sołecki. Wysokość funduszu jest wyliczana na poszczególne sołectwa. O przeznaczeniu funduszu decydują mieszkańcy na zebraniach sołeckich. Aby wiosek sołectwa został przyjęty do realizacji musi spełniać warunki określone w ustawie o funduszu sołeckim, która mówi, że środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są: zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zgodne ze strategią rozwoju gminy; ponadto powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

W roku budżetowym 2022 w Gminie Kowale Oleckie nie wyodrębniono środków finansowych na fundusz sołecki.

VII.6. Bezrobocie.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Olecku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1 263 osoby. Stopa bezrobocia zgodnie z danymi GUS dla powiatu oleckiego wynosiła 10,9%. W kraju wynosiła 5,2%, zaś w województwie warmińsko-mazurskim 8,7%. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kowale Oleckie zarejestrowani w PUP w tym czasie wynosiła łącznie 254 w tym 138 kobiet. Prawo do zasiłku przysługiwało 39 osobom. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 119 osób nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych.

Formy aktywizacyjne jakie były stosowane w 2022 roku wobec osób bezrobotnych to:, roboty publiczne – 20 osób, staże 5 osób. Z wszystkich wyżej wymienionych form aktywizacji, jakie wdrażała Gmina Kowale Oleckie korzystali w 2022 r. bezrobotni z terenu gminy Kowale Oleckie.

ROZDZIAŁ VIII OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują publiczne placówki oświatowe t. j.:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,
- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem

Finansowanie placówek oświatowych spełnia najważniejszą rolę w funkcjonowaniu i realizowaniu zadania statutowych. W Gminie Kowale Oleckie wydatki budżetowe poniesione na oświatę i wychowanie, które obejmują przedszkole, punkty przedszkolne i szkoły podstawowe, bez kosztu dowozu, kosztu obsługi księgowej szkół i kosztów edukacyjnej opieki wychowawczej stanowią blisko 23,3 % łącznych wydatków budżetu gminy.

Tabela.VIII.1. Źródła finansowania zadań oświatowych w 2022 r. [w zł], bez kosztów dowozu dzieci, obsługi księgowej placówek i edukacyjnej opieki wychowawczej.

Subwencja oświatowa	Dotacja przedszkolna	Dotacja podręcznikowa	Dochody własne placówek ośw.	Środki z budżetu gminy	Dotacja celowa Poznań Polskę	Dotacja Pomoc na dziecko Ukraina	Razem
4 511 138,00	131 088,00	30 114,92	444 334,37	2 979 898,14	84 065,00	6 097,00	8 186 735,43

VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne.

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują:

- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem,

Liczba dzieci w przedszkolu w Kowalach Oleckich w roku szkolnym 2021/2022 wynosiła **89**, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła **93**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Sokółkach w roku szkolnym 2021/2022 wynosiła **16**, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła **14**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Stożnem w roku szkolnym 2021/2022 wynosiła **8** natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła **8**.

Organem prowadzącym dla wskazanych jednostek jest Gmina Kowale Oleckie.

W placówkach pracuje wykwalifikowana, profesjonalna i zaangażowana kadra pedagogiczna z kwalifikacjami w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, edukacji logopedycznej, psychologii, pedagogiki specjalnej, terapii pedagogicznej, języka angielskiego, wczesnego wspomaganie rozwoju, oligofrenopedagogiki i rytmiki, która dba o wszechstronny rozwój dziecka. Sale dydaktyczne są przestronne z bogatą bazą pomocy dydaktycznych (dywany interaktywne, monitory interaktywne, ozoboty, komputery, telewizory, biblioteczki), które pomagają w zaspokajaniu dziecięcych potrzeb rozwojowych. Placówki posiadają place zabaw. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, potrzebom i wymaganiom dzieci, przedszkole i punkty przedszkolne organizują pracę tak, aby zapewnić wszechstronny rozwój dzieci, rozwój ich zainteresowań i zdolności. Przedszkolaki aktywnie uczestniczą w konkursach przedszkolnych, między przedszkolnych oraz organizowane są dla nich zajęcia z różnych obszarów edukacji. W trosce o zdrowie i sukcesy naszych podopiecznych, wychodzimy naprzeciw potrzebom dzieci. W tym celu odbywają się dodatkowe zajęcia z: terapii pedagogicznej, logopedycznej, religii, języka angielskiego oraz rytmiki.

VIII.2. Szkoły Podstawowe.

Na terenie gminy funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,

W roku szkolnym 2021/2022 wg Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na 30.09.2021 r. na terenie gminy Kowale Oleckie działały 3 szkoły podstawowe, funkcjonowały w nich łącznie **26** oddziałów, w których uczyło się **360** uczniów, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wg SIO na 30.09.2022r. funkcjonowało **28** oddziałów, w których naukę wówczas rozpoczęło **355** uczniów.

Tabela VIII.2. Egzamin ósmoklasisty 2022 r.

	Liczba uczniów	Język polski	Matematyka	Język angielski
Kraj	-	60%	57%	67%
Województwo	-	57%	53%	63%
Powiat	402	56%	48%	57%
Gmina	60	49%	41%	61%
SP Kowale Oleckie	39	47%	36%	48%
SP Stożne	8	67%	65%	68%
SP Sokółki	13	41%	40%	45%

VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych.

Tabela.VIII.3 Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 wg SIO na 30.09.2022 r.

	Zatrudnienie		w tym:			
	Etaty	Osoby	Nauczyciele		Administracja, obsługa	
			Etaty	Osoby	Etaty	Osoby
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	31,45	33	23,45	25	8	8
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	21,50	24	15,50	18	6	6
Szkoła Podstawowa w Stożnem	13,44	19	12,44	18	1	1
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	14,17	15	8,17	9	6	6
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	1,50	2	1,00	1	0,5	1
Punkt Przedszkolny w Stożnem	1,00	1	1,00	1	0,00	0
RAZEM	83,06	94,00	61,56	72	21,50	22,00

Tabela.VIII.4.Kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 wg SIO na 30.09.2022 r. od 01 września 2022r. zgodnie ze zmianami Karty Nauczyciela awans zawodowy nauczyciela podzielono na trzy stopnie: nauczyciel początkujący, mianowany i dyplomowany likwidując stopień stażysty i kontraktowego.

	Liczba nauczycieli			
	Początkujący	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	0	6,11	17,34	23,45
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	2,00	4,00	9,50	15,50
Szkoła Podstawowa w Stożnem	2,28	2,89	7,27	12,44
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	3,00	1,00	4,17	8,17
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	0,00	1,00	0,00	1,00
Punkt Przedszkolny w Stożnem	1,00	0,00	0,00	1,00
RAZEM	8,28	15,00	38,28	61,56

W roku szkolnym 2022/2023 według danych nauczyciele dyplomowani zatrudnieni byli na 38,28 etatu, co stanowi 62,18%. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele mianowani 15,00 etatu co stanowi 24,37%. Nauczyciele początkujący 8,28 etatu co stanowi 13,45%.

VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach wyposażone są w sale gimnastyczne, wielofunkcyjne boiska sportowe do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykówkę (ORLIKI). Zaletą szkół prowadzonych przez gminę Kowale Oleckie jest pełne wyposażenie pracowni komputerowych w niezbędny sprzęt komputerowy, doposażenie klasopracowni w sprzęt multimedialny wspomagający pracę z uczniem oraz doposażenie w różnego rodzaju pomoce dydaktyczne.

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach prowadzą oprócz działalności edukacyjno-wychowawczej również zbiorowe żywienie w funkcjonujących w placówkach kuchniach i stołówkach.

VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w roku 2022.

1. Realizacja „**Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa**” . Gmina Kowale Oleckie w roku 2022 otrzymała środki finansowe w formie dotacji celowej na realizację zadania przyznanej dla Przedszkola Samorządowego w Kowalach Oleckich w wysokości **3 000,00 zł** na zakup książek będących nowościami wydawniczymi dla dzieci w wieku 3-6 lat, wkład własny stanowił **20%** i wynosił **750,00 zł**.
2. Gmina Kowale Oleckie w roku 2022r. otrzymała dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników ze środków Funduszu Pracy w wysokości **66 529,34 zł**. Wydano 9 decyzji dla 6 pracodawców.
3. Gmina Kowale Oleckie w roku 2022 otrzymała dotację na realizację pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów i zasiłków szkolnych w wysokości **129 600,00 zł**, z tego zostało wykorzystane **126 630,00 zł**, wkład własny wynosił – **14 070,00 zł** .
Liczba przyznanych stypendiów – 84 uczniów na kwotę – łączną 140 700,00 zł.

ROZDZIAŁ IX KULTURA I ZABYTKI

IX. 1. Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury są podstawowymi celami działalności statutowej GCK. Realizacja głównych zadań statutowych odbywa się głównie w oparciu o zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Kowale Oleckie. Instytucja realizowała przedsięwzięcia o charakterze artystycznym, kulturalnym, edukacyjnym, animacyjnym i społecznym, w tym edukację kulturalną, tworzenie warunków rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, upowszechnianie i popularyzację czytelnictwa, udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz organizację imprez artystycznych i spotkań okolicznościowych. GCK składało wnioski o wsparcie finansowe na organizację wydarzeń kulturalnych do wielu instytucji. Pozyskiwano wsparcie rzeczowe i finansowe, co w znacznym stopniu pomogło zrealizować wyznaczone wcześniej cele. Średnia etatu w Gminnym Centrum Kultury w roku 2022 wynosiła 6,25. Działalność Gminnego Centrum

Kultury prowadzona była zgodnie z zadaniami określonymi w Statucie instytucji i obejmowała zróżnicowane formy aktywności kulturalnych.

Tabela.IX.1. Zrealizowane zadania w 2022 r.

Termin	Nazwa działania: imprez, spotkań, recitali, koncertów, eventów	Miejsce realizacji i organizatorzy/ współorganizatorzy	Opis główne zadania, założenia, cele, wniesiony wkład pracy, <u>frekwencja</u>
Imprezy stacjonarne/plenerowe/w pomieszczeniach GCK			
28.01. 2022 r.	30 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Sala Kina Pionier Dotacja celowa z Urzędu Gminy Kowale Oleckie	W trakcie imprezy <u>około 150 osób</u> . Działanie współorganizowano z Samorządem Uczniowskim Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich. Kwestowano przez trzy dni na terenie Gminy Kowale Oleckie, ostatecznie zebrano 7 185,04 zł. <u>Charakter gminny.</u>
25.01. 2022 r.	Uroczyste obchody Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach	Galeria Pod Skosem Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	W ramach obchodów, przeprowadzono lekcję pokazową dla uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich. Złożono symboliczne kwiaty pod pomnikiem mieszczącym się w Kościele Parafialnym w Kowalach Oleckich. W uroczystościach wzięło udział <u>20 osób</u> .
Luty, marzec 2022 r.	Współorganizacja zbiórki na rzecz potrzebujących z Ukrainy	Urzędu Gminy Kowale Oleckie Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	W ramach zbiórki na terenie Gminy Kowale Oleckie uruchomiono punkty zbiórki na rzecz potrzebujących z Ukrainy. Zebrano wiele darów, które zostały przekazane protokolarnie jednostce OSP w Kowalach Oleckich. Zbiórka miała <u>charakter gminny</u> i cieszyła się dużym powodzeniem wśród mieszkańców.
03.04. 2022 r.	XVII Przegląd Pieśni Wielkopostnych	Sala Kina Pionier Dotacja celowa z Urzędu Gminy Kowale Oleckie	W XVII edycji przeglądu wzięło udział 8 zespołów. Łączna liczba uczestników wyniosła <u>około 150 osób</u> . W trakcie koncertu wykonano najstarsze i najpiękniejsze pieśni wielkopostne.
30.04. 2022 r.	Narodowy obóz tańca na Litwie	Obóz wyjazdowy Urząd Gminy Kowale Oleckie	Wyjazd zespołów tanecznych z Polski na trzydniowy obóz taneczny organizowany na Litwie. <u>30 osób</u>
30.04. 2022 r.	Udział zespołu Prząśniczki i Chóru w wykupie w Sedrankach	Wydarzenie wyjazdowe	Zespoły uczestniczyły w wydarzeniu organizowanym w Sedrankach. Tradycyjny wykup. Wydarzenie miało na celu promocję dziedzictwa kulturowego regionu. <u>20 osób</u>
14.04. 2022 r.	Kwalifikacje zespołów ludowych w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Wydarzenie wyjazdowe	Zespoły Na Przyboś, Jarka, i Prząśniczki oraz solistki: Joanna Sinderewicz i Beata Szulińska. Kwalifikacje przeszła solistka Beata Szulińska, która zaprezentuje swoje wykonanie na OFKiŚL w Kazimierzu Dolnym. W kategorii zespołów śpiewaczych grupa "Prząśniczki" nagrodzona została wyróżnieniem, zaś w kategorii "Mistrz-Uczeń" zespół "Jarka" także otrzymał wyróżnienie. <u>Charakter wojewódzki</u>
02.05. 2022 r.	Udział zespołów: Jarka i Na Przyboś w konkursie Jawor u źródeł kultury w Olsztynku	Wydarzenie wyjazdowe	Zespoły Jarka i Na Przyboś wzięły udział w konkursie Jawor u źródeł kultury organizowanym przez Radio Olsztyn i Radio Kielce. W związku z udziałem zespół Na Przyboś otrzymał eliminację do reprezentacji województwa na ogólnopolskim konkursie organizowanym w Kielcach. Zespół Jarka w kat.

			Zespół dziecięcy otrzymał zaszczytne drugie miejsce. <u>20 osób</u>
20.05. 2022 r.	Udział w konferencji kończącej projekt na Litwie	Wydarzenie wyjazdowe	Wzięto udział w wydarzeniu organizowanym przez Gminę Kowale Oleckie w konferencji kończącej projekt „Połączona kultura – otwarte drzwi, serca i umysły” realizowany w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej Programu Interreg V-A Litwa-Polska 2014-2020 . <u>30 osób</u>
25.05. 2022 r.	Reczital Lecha Dyblika	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	W czwartek, 25.05.2022 roku na scenie Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich gościnnie wystąpił polski aktor i piosenkarz Lech Dyblik. <u>50 osób</u>
26.05. 2022 r.	Dzień Matki z GCK	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Na scenie GCK zaprezentowano talenty młodych artystów uczestniczących w zajęciach organizowanych w pracowniach Domu Kultury. <u>150 osób</u>
06.06. 2022 r.	Festiwal Kolorów w Stożnem	Impreza została zorganizowana przez Urząd Gminy oraz Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Partner działań: Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich	Przedsięwzięcie miało na celu promocję obszaru LGD „Lider w EGO” i jego zasobów przyrodniczych oraz kulturalnych, a także aktywizację społeczno-kulturalną i integrację mieszkańców LGD. Wśród atrakcji przewidzianych przez organizatorów nie zabrakło konkurencji z nagrodami przeprowadzonych przez druków z OSP Kowale Oleckie i Sokółki, zabawek i urządzeń rekreacyjnych, a także animacji oraz gier zręcznościowych dla dzieci i młodzieży. Ogromnym zainteresowaniem cieszyła się zabawa z kolorowymi barwnikami, które w rytm muzyki wyrzucali uczestnicy zabawy. Ponadto odbyły się warsztaty kuglarskie i pokaz teatru ognia. Zabawę zakończyła wspólna dyskoteka pod gwiazdami. Operacja „GCK inspirowane - oferta warsztatów i imprez kulturalnych w gminie Kowale Oleckie” mająca na celu wzmocnienie kapitału społecznego i mieszkańców LGD „Lider w EGO” do 2023 roku współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. <u>350 osób</u>
25.06. 2022 r.	Koncert Kapeli Świętojańskiej z Litwy	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Na deskach sceny GCK wystąpiła zaprzyjaźniona grupa z Litwy. W akompaniamencie instrumentów smyczkowych wykonano znane i lubiane utwory obu narodów. <u>Okolo 50 uczestników</u>
25.- 27.06. 2022 r.	Udział Zespołu Jarka w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków w Kazimierzu Dolnym	Wydarzenie ogólnopolskie wyjazdowe	Zespół Jarka uczestniczył w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków w Kazimierzu Dolnym. 11 osobowy skład dzieci i młodzieży z Gminy Kowale Oleckie zaszczytnie reprezentował nasze województwo na ogólnopolskim festiwalu. Zaprezentowano stare pieśni, które stanowią dorobek artystyczny naszego regionu. <u>Charakter ogólnopolski.</u>
25-27.06. 2022 r.	Udział zespołu Na Przyboś w ogólnopolskim finale	Wydarzenie wyjazdowe	Zespół Na Przyboś reprezentowała nasze województwo w ogólnopolskim konkursie Jawor u źródeł kultury. <u>Charakter ogólnopolski</u>

	Jawor u Źródeł kultury w Kielcach		
29.06. 2022 r.	Zakończenie sezonu artystycznego	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Grupy dziecięce i młodzieżowe w ramach realizowanych zajęć oficjalnie zakończyły sezon artystyczny organizując wspólne spotkania przy pizzy i rozmowach. Każdy uczestnik zajęć dostał stosowny dyplom. Zajęcia w grupach artystycznych działających przy GCK z roku na rok cieszą się coraz większym powodzeniem.
01.08. 2022 r.	Wyjazd do Radia Olsztyn w celu nagrania występu w profesjonalnym studiu nagrań	Wydarzenie wyjazdowe	Zespoły Jarka i Na Przyboś uczestniczyły w ramach konkursu Jawor u źródeł kultury w profesjonalnej sesji nagraniowej w Radiu Olsztyn. <u>Charakter ogólnopolski</u>
03.07. 2022 r.	Kowaliada. Biesiada ludowa	Impreza została zorganizowana przez Urząd Gminy oraz Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Partner działań: Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich	Kowaliada – cykliczna impreza promująca gminę Kowale Oleckie w regionie. W tym roku hasło przewodnie imprezy brzmiało „Biesiada Ludowa”, co oznaczało, że impreza ukierunkowana była na wspólną zabawę z folklorem w tle. W ramach wydarzenia kulturalnego rozstrzygnięty został konkurs kulinarny, w ramach którego można było spróbować specjałów kuchni regionalnej. Znakomitą zabawę zakończył występ gwiazdy imprezy Miłego Pana, który porwał publiczność do tańca. Tegoroczną Kowaliadę rozpoczęliśmy animacjami oraz konkurencjami sportowo-rekreacyjnymi z nagrodami. Nad przebiegiem części sportowo-rekreacyjnej czuwali druhowie OSP Kowale Oleckie oraz Sokółki, którzy ponadto przeprowadzili instruktaż udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Następnie odbyło się oficjalne otwarcie wydarzenia kulturalnego, którego dokonały przewodnicząca Rady Gminy Kowale Oleckie Teresa Truchan oraz dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Barbara Małach. Tuż po oficjalnym otwarciu imprezy rozpoczęły się obrady komisji konkursowej, której zadaniem było wyłonienie najlepszego dania w Konkursie na najlepszą potrawę z przepisu babuni. Bezkonkurencyjna okazała się być kartoflanka. Konkursowi kulinarnemu towarzyszyły występy na scenie. Swoją folklorystyczny oraz folkowy repertuar zaprezentowały zespoły Prząśniczki, Jarka, Na Przyboś oraz Familia ze Świętajna. Tuż po nich na scenie taneczne i muzyczne umiejętności zaprezentowała młodzież uczęszczająca na zajęcia artystyczne do GCK, a także zaprzyjaźnieni młodzi artyści. Następnie do wspólnej zabawy zaprosiły publiczność zespoły Z innej bajki, Kwazar, Kamilore, Szafir oraz Winner. Gwiazdą wieczoru był Miły Pan, którego występ zgromadził rzesze wiernych fanów. Taneczną zabawę pełną artystycznych uniesień zakończył pokaz tańca świętojańskiego w wykonaniu młodych tancerzy uczęszczających na zajęcia artystyczne do GCK. Operacja „GCK inspiruje - oferta warsztatów i imprez kulturalnych w gminie Kowale Oleckie” mająca

			na celu wzmocnienie kapitału społecznego i mieszkańców LGD „Lider w EGO” do 2023 roku współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. 900 osób
25.08. 2022 r	45 Jarmark Folkloru w Węgorzewie	Charakter regionalny	Zespół Prząśniczki reprezentował Gminę Kowale Oleckie w 45 Jarmarku Folkloru organizowanym w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Okolo 200 osób
26.08. 2022 r.	Koncert Formacji Byle dalej	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Stowarzyszenie Nasze Stożenki	W czwartek, 25 sierpnia w Stożnem gościnnie wystąpiła Formacja „Byle Dalej”, która zabrała zgromadzoną publiczność w liryczną podróż po najpiękniejszych utworach muzycznych. Znakomite aranżacje muzyczne oraz niezwykle klimat miejsca sprawiły, że ten wieczór na długo pozostanie w pamięci uczestników koncertu. Działanie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Nasze Stożenki i Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich. Przedsięwzięcie dofinansowano ze środków programu "Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny. 50 osób
11.09. 2022 r.	Impreza plenerowa „Pole wyobraźni”	Impreza została zorganizowana przez Urząd Gminy oraz Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich.	Głównym celem przedsięwzięcia, oprócz promocji gminy, była integracja wewnątrz- i międzypokoleniowa jej mieszkańców. Na uczestników wydarzenia czekało wiele atrakcji, w tym konkursy z nagrodami i występy sceniczne. Impreza rozpoczęła się od prezentacji repertuaru lokalnych artystów ludowych – solistki Beaty Szulińskiej, zespołów Jarka, Prząśniczki i Na Przyboś. Uczestnicy wydarzenia mogli również obejrzeć pokaz tańców narodowych w wykonaniu żeńskiej grupy tanecznej Katpedeles z Litwy, a także pokaz tańca współczesnego w wykonaniu młodzieży uczęszczającej na zajęcia do Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich. Następnie na scenie wystąpili Anna Adamczyk, grupa Zarażeni Folkiem, zespoły Szafir i Centrum oraz gwiazda wieczoru – Jorrgus. Podczas trwania imprezy rozstrzygnięty został konkurs kulinarny na najlepszą potrawę z ziemniaka. Pierwsze miejsce w konkursie zajęła potrawa Anny Dąbrowskiej, drugie miejsce zajęła Sara Sawicka - Bielecka, zaś trzecie – Koło Gospodyń Wiejskich Jabłonowo. Ponadto wyróżniono potrawę przyrządzoną przez Bar Kebab w Kowalach Oleckich. Nagrody w konkursie zostały ufundowane ze środków Starostwa Powiatowego w Olecku. Rozstrzygnięty został także konkurs kulinarny na najlepszą drożdżówkę. Pierwsze miejsce otrzymał wypiek Krystyny Moroz, drugim miejscem

			nagrodzono Helenę Anuszkiewicz, zaś trzecim – Annę Dąbrowską. Nagrody w konkursie zostały ufundowane ze środków Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej. <u>Okolo 500 osób</u>
04.11 2022 r.	Recital Waldemara Snarskiego	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Na deskach sceny wystąpił znakomity pieśniarz oraz instrumentalista Waldemar Snarski. Artysta zabrał zgromadzoną publiczność w niezwykłą podróż po najpiękniejszych balladach Leonarda Cohena, Marka Grechuty, Edwarda Stachury oraz Bułata Okudźawy. Mocny głos artysty i dźwięk gitary oraz jakość wykonania utworów z pewnością na długo pozostaną w pamięci uczestników spotkania. Utwory muzyk przeplatał rozmaitymi anegdotami z życia prywatnego i twórczej działalności. Liczba odbiorców - <u>80 osób</u>
18.11. 2022 r.	Monodram „Normalka”	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Na scenie GCK wystawiono sztukę pt.: „Normalka” A. Andryszczyka w wykonaniu gorzowskiego aktora Jana Mierzyńskiego. „Normalka” to monodram Adama Andryszczyka opowiadający historię Bołtrysia (w tej roli gorzowski aktor Jan Mierzyński) alkoholika, którego podczas pijackich wizji nawiedza jego zmarły kolega Andryś. Główny bohater prowadząc rozmowę ze swoim przyjacielem, opowiada gorzką historię swojego życia, które jest podyktowane alkoholem, strachem przed trzeźwością i normalnym funkcjonowaniem w społeczeństwie. Mimo totalnego rozkładu psychicznego i fizycznego próbuje usprawiedliwić samego siebie i swoje zachowania. <u>130 osób</u>
04.12. 2022 r.	Festiwal KOWALOVE		Na scenie GCK wystąpiły młodzieżowe zespoły, które dopiero stawiają swoje pierwsze kroki w świecie muzyki, a także grupy, które już przed publicznością niejednokrotnie występowały. Głównym punktem imprezy był występ weteranów lokalnej sceny muzycznej, którzy to w Kowalach Oleckich w latach 70-tych i 80-tych XX wieku rozpoczynali swoją przygodę z muzyką rockową. • „Why not”, „Trio”, „Revolution” Kowale Oleckie • „Qvazar” Kowale Oleckie • Andrzej Naruszewicz „Orion 77” • „Vinyl” Gołdap • Gwiazda wieczoru: „Dinozaury Rocka” Młodzież otrzymała upominki, zespoły natomiast pamiątkowe statuetki. Wydarzenie cieszyło się dużym powodzeniem i zainteresowaniem ze strony artystów i odbiorców bezpośrednich, na wydarzeniu uczestniczyło około <u>150 osób</u>.
23 wydarzenia/ łączna szacunkowa liczba odbiorców bezpośrednich: 2 870			Łącznie: 2 870
Ze względu na charakter ogólnopolski i regionalny niektórych wydarzeń, GCK nie posiada narzędzi, które dałyby miarodajny wynik odbiorców pośrednich.			

Ponadto w okresie sprawozdawczym Gminne Centrum Kultury skierowało do odbiorców swoich działań ofertę **konkursów, przeglądów i warsztatów**, które miały za zadanie aktywizację społeczności lokalnej. Do najważniejszych należy wymienić m.in.:

Data inicjatywy Konkursu/ warsztatów/ przeglądów	Temat	Formuła współorganizatorzy	Opis Cel, zakres, zadania zrealizowane	odbiorcy
Styczeń - luty	Ferie z Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich i z Gminną Biblioteką Publiczną w Kowalach Oleckich	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	W ramach codziennych spotkań odbywały się: - zajęcia i konkursy plastyczne, - gry i zabawy ruchowe, - zajęcia taneczne , - zajęcia muzyczne, - zajęcia czytelnicze, - kino z popcornem.	30 osób/ dzieci i młodzież z Gminy Kowale Oleckie
09.04.2022 r.	Wielkanocne warsztaty makramy	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Organizacja prac ręcznych wyplatania ozdób wielkanocnych metodą makramy.	16 osób/ dzieci i młodzież z Gminy Kowale Oleckie
Kwiecień	Konkurs na najpiękniejszą pisanekę	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Organizacja konkursu na najpiękniejszą pisanekę wielkanocną.	45 osób/ Dzieci, młodzież i dorośli z Gminy Kowale Oleckie
23,24,30,31 maja 2022 r.	Warsztaty artystyczne	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Organizacja warsztatów artystycznych – rysunek metodą akwareli na płótnie.	30 osób Seniorzy z Gminy Kowale Oleckie
14,15,21,22 maja 2022 r.	Międzypokoleniowe warsztaty śpiewu białego	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Organizacja warsztatów śpiewu białego dla zespołów folklorystycznych z Gminy Kowale Oleckie.	20 osób w różnym wieku
30-31.05.2022 r.	OBRAZ – warsztaty grafiki komputerowej	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	Organizacja zajęć z grafiki komputerowej dla dzieci i młodzieży z Gminy Kowale Oleckie.	16 dzieci i młodzieży z Gminy Kowale Oleckie
03.07.2022 r.	Konkurs na najlepszą potrawę z przepisu Babuni	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich	W trakcie wydarzenia pn.: „Kowaliada. Biesiada ludowa” rozstrzygnięto konkurs na najlepszą potrawę z przepisu Babuni. Ze względu na atrakcyjne nagrody konkurs cieszył się dużym powodzeniem.	20 osób w różnym wieku
Lipiec	„Kolor” warsztaty	Gminne Centrum	W trakcie warsztatów powstały	20 seniorów

	plastyczno-literackie dla seniorów	Kultury w Kowalach Oleckich Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	ciekawe formy prac przestrzennych, które były inspiracją w legendach i podaniach o naszej gminie.	
Sierpień	Warsztaty jogi	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Stowarzyszenie Nasze Stożenki	Zorganizowano warsztaty jogi dla 16 kobiet. Zajęcia cieszyły się dużym powodzeniem i mają szansę na kontynuację w przyszłości.	16 osób
Sierpień	Warsztaty makramy	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Stowarzyszenie Nasze Stożenki	Zorganizowano zajęcia z makramy dla dzieci w Filii Bibliotecznej w Stożnem.	8 osób
11.09.2022 r.	Konkurs kulinarny „Potrawa z ziemniaka”	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Starostwo Powiatowe w Olecku	W trakcie wydarzenia pn. Pole wyobraźni” wyłoniono zwycięzców konkursu pn. „Potrawa z ziemniaka”.	10 osób
11.09.2022 r.	Konkurs kulinarny na najlepszą drożdżówkę	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Regionalna Izba Rolnicza w Olecku	W trakcie wydarzenia pn. Pole wyobraźni” wyłoniono zwycięzców konkursu pn. Najlepsza potrawa z drożdżówki”.	10 osób
15,18.11.2022 r.	Warsztaty tańca nowoczesnego	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Wśród uczestników zajęć byli dzieci i młodzież z Gminy Kowale Oleckie, głównie z terenów wiejskich. Opracowano taniec, który był reprezentowany na deskach sceny GCK.	16 osób
21,24.11.2022 2 r.	Warsztaty bębniarskie	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	Uczestnikami zajęć była młodzież, która swoim występem uświetniła wydarzenie pn. KOWALOVE.	16 osób
09.12.2022 r	IX Przegląd Kolęd i Pastorałek	Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich	Kolejna edycja przeglądu cieszyła się dużym zainteresowaniem. Dzieci i młodzież z Gminy Kowale Oleckie odśpiewała najpiękniejsze kolędy i pastorałki.	50 osób
Łączna liczba odbiorców:	333 osoby			

W 2022 roku w ramach działalności edukacyjnej i animacyjnej zwanej także Amatorskim Ruchem Artystycznym, który jest wiodącym nurtem działań Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich, realizowane były zajęcia w poniższych formach:

1. Zajęcia taneczne
 - najmłodsza grupa taneczna Na Maxa
 - grupa taneczna Joker
 - Zumba fitness dla dorosłych
2. Zajęcia muzyczne
 - Najmłodsza grupa gitarowa
 - Grupa muzyczna „Landrynki” z Kowali Oleckich
 - Grupa muzyczna Monika M.
 - Grupa muzyczna młodzieżowa
3. Zajęcia teatralne
 - Grupa teatralna Dwa do dwóch
4. Zajęcia manualne
5. DKK Stożne
6. Próby zespołu Kwazar
7. Zajęcia śpiewu ludowego
 - Zespół Śpiewaczy Prząśniczki
 - Młodzieżowy Zespół Śpiewaczy Jarka
 - Zespół śpiewaczy Na Przyboś
 - Solistka Ewelina Szymanowska
 - Solistka Beata Szulińska
8. Zajęcia śpiewu chóralnego
 - Chór „Cantate Domino”

Powyższe sekcje mają charakter stały. Ponadto w ramach realizacji projektów oraz oddolnych inicjatyw twórczych oraz wygenerowanych potrzeb społeczności lokalnej odbywały się także następujące zajęcia, warsztaty, spotkania:

9. „Obraz” warsztaty grafiki komputerowej
10. „Kolor” warsztaty plastyczno-literackie dla seniorów
11. „Słowo” warsztaty kreatywnego pisania
12. Warsztaty artystyczne
13. Warsztaty śpiewu białego
14. Wielkanocne warsztaty z makramy
15. Wielkanocne warsztaty „Tradycyjne mrowisko”
16. Maraton z Bołtrykiem – zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży
17. Warsztaty z makramy dla dorosłych
18. Warsztaty z jogi
19. Warsztaty wzmacniające z coachingu
20. Warsztaty makijażu dla kobiet
21. Warsztaty wyrobu konfitury różanej
22. Warsztaty rysunek węglem
23. Warsztaty bębniarskie

24. Warsztaty tańca nowoczesnego
25. Warsztaty pieczenia pierniczków
26. Narodowy obóz tańca na Litwie

Na zajęcia przyjmowane są osoby, które wyrażą chęć uczestnictwa, bez względu na przejawiany talent czy umiejętności. Uczestnicy zajęć rozwijają swoje pasje. W ramach prezentacji swoich talentów organizowane są występy, wystawy, wernisaże, koncerty itp. Zajęcia muzyczne, manualne i taneczne są zajęciami odpłatnymi, pozostałe zajęcia mają charakter nieodpłatny. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie liczebności zajęć, realizowanych godzin, liczby uczestników. Imponująca, łączna liczba zrealizowanych, aktywnych godzin, czyli 2 187,5 godzin, nie uwzględnia czasu koniecznego do przygotowania zajęć, oraz czasu potrzebnego na rozliczenie, obsługę merytoryczną i administracyjną.

Forma	Nazwa grupy	Liczba osób	Liczba godzin tygodniowo
Zajęcia taneczne	-Na Maxa	15	3
	- Joker	15	3
	- Zumba fitness dla dorosłych	12	3
Zajęcia muzyczne	- Najmłodsza grupa gitarowa	5	2
	- Grupa muzyczna „Landrynki” z Kowali Oleckich	6	2
	- Grupa muzyczna Monika M.	6	2
	- Grupa muzyczna młodzieżowa	5	1,5
Zajęcia teatralne	- Dwa do dwóch	5	1
Zajęcia manualne	- Grupa młodsza	10	1,5
	- Grupa starsza	6	1,5
Próby zespołu Kwazar	- Kwazar	5	6
Zajęcia śpiewu ludowego	- Zespół śpiewaczy Prząśniczki	6	3
	- Młodzieżowy zespół śpiewaczy Jarka	10	3
	- Zespół śpiewaczy Na Przyboś	5	2
Zajęcia śpiewu chóralnego	- Chór „Cantate Domino”	18	4
DKK	- DKK Stożne	5	1
Łącznie:		134	39,5
Łącznie w skali roku (*52 tygodnie):		6 968	2 054 h

Zajęcia realizowane, bądź współrealizowane w ramach prowadzonych, bądź współprowadzonych projektów*:

Nazwa zajęć	Nazwa projektu	Liczba uczestników	Zrealizowane godziny
„Obraz” warsztaty grafiki komputerowej	„Pole wyobraźni” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.	10	6
„Kolor” warsztaty plastyczno-literackie dla seniorów		20	10
„Słowo” warsztaty kreatywnego pisania		9	5
Warsztaty artystyczne	Operacja „GCK inspiruje - oferta warsztatów i imprez kulturalnych w gminie Kowale Oleckie” mająca na celu wzmocnienie kapitału społecznego i mieszkańców LGD „Lider w EGO” do 2023 roku współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.	30	10
Warsztaty śpiewu białego		20	20
Wielkanocne warsztaty z makramy	Inicjatywa własna.	10	3
Wielkanocne warsztaty „Tradycyjne mrowisko”		5	3
Maraton z Bołtrykiem		45	3
Warsztaty z makramy dla dorosłych	We współpracy ze Stowarzyszeniem Nasze „Stożenki” w ramach projektu pn.: „Teraz MY!” Działania dofinansowano ze środków programu "Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny.	8	3
Warsztaty z jogi		8	20
Warsztaty wzmacniające z coachingu		8	20
Warsztaty makijażu		8	3
Warsztaty wyrobu konfitury różanej	Inicjatywa własna.	5	3
Warsztaty rysunek węglem		16	1,5
Warsztaty bębniarskie	Operacja „GCK inspiruje - oferta	15	10

Warsztaty tańca nowoczesnego	warsztatów i imprez kulturalnych w gminie Kowale Oleckie” mająca na celu wzmocnienie kapitału społecznego i mieszkańców LGD „Lider w EGO” do 2023 roku współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.	15	10
Warsztaty pieczenia pierniczków	Inicjatywa własna.	8	3
Łącznie:		240	133,5 h

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich jest również administratorem 2 świetlic wiejskich: w Stożnem i w Sokółkach. Gminne Centrum Kultury jest obecne w Internecie, prowadzi na bieżąco stronę internetową: www.gckkowale.pl oraz profile na portalach społecznościowych: Facebook oraz Instagram.

Upowszechnianie sztuki filmowej

W Gminnym Centrum Kultury funkcjonuje kino cyfrowe. Posiada najnowocześniejszy projektor cyfrowy 2D w standardzie DCI z możliwością odtwarzania zdalnego oraz jedno z najlepszych nagłośnień w okolicy o najwyższej jakości HD. Obecnie sala kinowa posiada 135 miejsc. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 116 seansów dla 2 999 widzów. Kino prowadzone jest regularnie w systemie weekendowym, tj. w soboty i niedziele. GCK współpracuje z 6 dystrybutorami polskimi i zagranicznymi. W roku 2022 zorganizowano dwa konkursy promujące nasze kino: Wygraj kolację dla dwojga w restauracji Matrioszka w Gołdapi oraz Bon upominkowy na dowolny zabieg kosmetyczny w gabinecie Wonder Woman w Kowalach Oleckich. Oba konkursy cieszyły się dużym powodzeniem. W konkursie wzięło udział 305 osób. W celu pozyskania klientów do naszego kina stosowane były zapytania na seanse grupowe wśród placówek oświatowych w naszej okolicy. Dystrybuowane były plakaty i ogłoszenia. Organizowano seanse z popcornem gratis, tj. w trakcie organizacji ferii zimowych, albo okazjonalnie z okazji zbliżających się świąt. Dzień Kobiet z GCK, Dzień Dziecka, Dzień Życzliwości. Wśród tytułów najwięcej zamawiano filmów z innych krajów, na 116 tytułów aż 46 pochodziło z innych krajów, głównie z USA. 39 tytułów pochodziło z Polski, zaś filmy europejskie, z innych krajów niż Polska, zamówione były w ilości 31 tytułów. Głównymi klientami naszego kina były dzieci i młodzież. Kolejną aktywną grupę odbiorców stanowiły kobiety, dlatego to właśnie do nich kierowano szereg akcji promocyjnych. W trendzie światowym zauważalna była aktywność grupy seniorów w kinie. Niestety w naszym przypadku senior stanowił bierną część rynku, co stanowi dla GCK wyzwanie na dalszym etapie działalności.

Pozyskane środki zewnętrzne:

„Pole wyobraźni”

- Kwota dofinansowania projektu wynosi: 137 500,00 zł
- Całkowita wartość projektu wynosi: **153 100,00 zł**

Działanie dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

„Modernizacja i doposażenie Filii Bibliotecznej w Sokółkach”

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich otrzymało dofinansowanie w kwocie 1 655 000,00 zł na realizację zadania pn. „Modernizacja i doposażenie Filii Bibliotecznej w Sokółkach” ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, Priorytet 2, Kierunek interwencji 2.1. „Infrastruktura bibliotek 2021-2025”. Całkowity koszt inwestycji to kwota **2 019 000,00 zł.**

Realizacja zadania które przewidziane jest na lata 2022/23 polega na odnowieniu, unowocześnieniu i poprawie funkcjonalności budynku Filii Bibliotecznej w Sokółkach, a także zakupie wyposażenia.

„GCK inspiruje - oferta warsztatów i imprez kulturalnych w gminie Kowale Oleckie”.

Zadanie współfinansowane było ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Projekt miał na celu wzmocnienie kapitału społecznego i mieszkańców LGD „Lider w EGO” do 2023 roku, a także wsparcie inicjatyw na rzecz partnerskiej współpracy społeczności lokalnej w realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. W celu osiągnięcia wyżej wymienionych celów operacja zakładała realizację następujących wydarzeń kulturalnych - warsztatów tańca nowoczesnego, hip-hop, zumba, warsztatów bębniarskich, międzypokoleniowych warsztatów śpiewu białego, warsztatów artystycznych. Ponadto projekt zakładał realizację festynów i festiwali - Kowaliady, Festiwalu Kolorów oraz festiwalu KOWALOVE. Wszystkie wyżej wymienione działania skierowane były do mieszkańców obszaru LGD „Leader w EGO”.

Całkowity koszt zadania wyniósł: **50 000,00 zł**

IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich

Rok 2022 był rokiem pełnym wyzwań. Dzięki pozyskaniu dofinansowania zorganizowano szereg szkoleń rozwijających kompetencje miękkie niezbędne do pracy w bibliotece. Biblioteka stała się trzecim miejscem obok domu i szkoły. Mając na uwadze

kluczową rolę instytucji w kreowaniu życia wolnego mieszkańców naszej gminy, pracownicy starali się, by oferta była na jak najwyższym poziomie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich od 2004 roku działa w strukturach Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich. Posiada dwie filie biblioteczne w Sokółkach i w Stożnem, prowadzi także punkt biblioteczny w Domu Pomocy Społecznej „Zacisze” w Kowalach Oleckich.

W 2022 roku biblioteki działały już bez ograniczeń pandemicznych i jedynie remont Filii w Sokółkach, który trwa od września, utrudniał nieco dostęp do zbiorów bibliotecznych. Aby zminimalizować tę trudność, prowadzony był mobilny punkt wypożyczeń książek, który cieszył się sporym zainteresowaniem wśród użytkowników Filii. Również GBP w Kowalach Oleckich jak i Filia w Stożnem, obsługiwały lokalnych czytelników. Wśród użytkowników Bibliotek była spora grupa osób korzystających z zasobów Internetu. W palcówkach zainstalowane są **3 terminale Akademiki**, gdzie czytelnicy mieli możliwość skorzystania ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej, również objętych ochroną prawa autorskiego. Czytelnikom udostępniano kody dostępu do platformy **Empik Go**. W bibliotekach udzielano porad i pomocy w obsłudze komputera, Internetu, świadczone usługi ksero, drukowania i skanowania. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich opracowuje książki w **nowym systemie bibliotecznym MAK+**. Dostęp do bazy katalogowej dla użytkowników jest możliwy w systemie on-line. Na koniec 2022 roku wprowadzono 58% zbiorów.

W 2022 roku pozyskano środki pozabudżetowe w kwocie **4 740,00 zł** z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych.

Niektóre dane statystyczne:

L.p.	Nazwa	GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach	Ogółem
1.	Liczba woluminów	10 459	8 191	8374	27 024
2.	Otrzymane dary na kwotę	0	0	0	0
3.	Książki spisane (zniszczone i Zdezaktualizowane)	320	91	467	878
4.	Zakupione książki z dotacji MKiDN na kwotę 4 740,00 zł	79	53	49	181
5.	Zakupiono ze środków własnych na kwotę 4 740,00 zł	87	59	33	179
6.	Zarejestrowanych czytelników	324	90	211	625
7.	Wypożyczenia	7435	1426	5180	14041
8.	Korzystających z Internetu	2424	253	150	2827
9.	Korzystających z Internetu w świetlicach	0	75	0	75
10.	Udostępnianie woluminów i czasopism w czytelni	1293	457	270	2020
11.	Odwiedziny w bibliotece	7480	1363	4123	12966

Rok 2022 obfitował w wiele wydarzeń skierowanych do pracowników i partnerów biblioteki jak również społeczności lokalnej. Wszystkie działania, mogły odbyć się dzięki dofinansowaniu zadania „Pole wyobraźni” z budżetu Priorytetu 4 Kierunek interwencji 4.1 NPRCz 2.0 w latach 2021-2025 BLISKO 2022 2023 II nabór. Kwota dofinansowania w pierwszym roku wyniosła 69 900,00 zł plus wkład własny 13 990,85 zł. Ogółem całkowity koszt wyniósł **83 890,85 zł**. Realizacja zadania w pierwszym roku przyczyniła się do podniesienia kwalifikacji pracowników i partnerów poprzez udział w profesjonalnych szkoleniach i warsztatach.

IX.3. Zabytki

Gmina Kowale Oleckie opracowała **Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2020-2023**, który został uchwalony przez Radę Gminy Kowale Oleckie uchwałą Nr RG.0007.110.2020 z dnia 26 marca 2020 r. Uchwała weszła w życie 14 dni po jej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 1792. Wyznaczono trzy główne zadania gminnego programu opieki nad zabytkami. W ramach tych priorytetów wyznaczono kierunki działań oraz w punktach konkretne zadania do zrealizowania przez Gminę w ramach opieki.

Priorytet I:

Dziedzictwo kulturowe jako element rozwoju społeczno - gospodarczego gminy.

Kierunek I: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:

- podejmowanie starań i tworzenie dokumentacji niezbędnej do pozyskiwania środków zewnętrznych na prace konserwatorsko – remontowe,
- rozpoznanie możliwości zabezpieczenia i adaptacja dziedzictwa kulturowego znajdującego się w rękach prywatnych,
- pozyskanie środków zewnętrznych i własnych gminy na dofinansowanie instalacji zabezpieczających obiekty zabytkowe przed pożarem i kradzieżą,
- aktualizowanie kart adresowych gminnej ewidencji zabytków.

Kierunek II: Podejmowanie działań promocyjnych zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne i turystyczne gminy.

- publikowanie na stronie internetowej gminy pełnych informacji o zabytkach,
- stworzenie map i tras umożliwiających zwiedzanie zabytków - trasy rowerowe, piesze, konne, samochodowe,
- podejmowanie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków łożonych na opiekę nad zabytkami.

Priorytet II:

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek I: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uwzględnianie ochrony walorów widokowo – krajobrazowych w opracowaniach planistycznych.

Kierunek II: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.

- rozpoznanie możliwości i konieczności tworzenia wniosków o wpis do rejestru zabytków.

Priorytet III:

Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

- organizowanie spotkań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie i wspieranie konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych,
- wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej.

Do najcenniejszych zabytków znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Kowale Oleckie należą:

- Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Szarejkach,
- dwór w Drozdowie,
- cmentarz ewangelicki w Szwałku,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Kowalach Oleckich,
- zespół dworski w Staczach i Szwałku,
- grodziska w Szwałku i Wężewie

W omawianym roku Gmina właściwie wypełniała wszystkie zadania wynikające z **Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2020-2023** oraz z zawartych porozumień w zakresie ich utrzymania.

Należy zaznaczyć, że Decyzją Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr pisma 8230/2021 z dn. 22.09.2021 r. dokonano wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego brukowany fragment drogi, położony na części działek ewidencyjnych nr 148/1 i 148/3 oraz na działce ewidencyjnej nr 148/2, obręb Zawady Oleckie, gmina Kowale Oleckie, powiat olecki. Gmina Kowale Oleckie wniosła odwołanie od przedmiotowej decyzji. Po rozpatrzeniu odwołania Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Decyzją Nr DOZ-OAiK.650.1397.2021.MI.2 z dnia 24 maja 2022 r. uchylił zaskarżoną Decyzję Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Do 31.12.2022 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków nie podjął żadnych czynności.

ROZDZIAŁ X

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

X.1. Stan mienia komunalnego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Kowale Oleckie jest właścicielem 336,5553 ha gruntów, z czego 260,9701 ha stanowią drogi. Z ogólnej powierzchni gruntów gminnych – 1,1666 ha jest w użytkowaniu wieczystym, 4,2504 ha oddanych jest w trwały zarząd. Gmina posiada prawa własności do 21 lokali mieszkalnych, 6 lokali socjalnych oraz 2 lokali użytkowych.

Obiekty oświatowe:

- 1 budynek szkolny w Kowalach Oleckich z salą gimnastyczną,
- 1 budynek przedszkolny w Kowalach Oleckich,
- 2 budynki szkolne w Sokółkach z salą gimnastyczną,
- 1 budynek punktu przedszkolnego w Sokółkach,
- 1 budynek szkolny w Stożnem.

Obiekty sportowe:

- stadion gminny w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Sokółkach,
- boiska w miejscowościach: Stożne, Jabłonowo, Szwałk.

Obiekty kulturalne:

- Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich,
- świetlice wiejskie w: Sokółkach, Stożnem, Monetach, Lakielach.

Obiekty lecznicze:

- Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

Obiekty OSP:

- Remiza w Kowalach Oleckich,
- Remiza w Sokółkach,
- Remiza w Lakielach

Obiekty i lokale użytkowe:

- Urząd Gminy w Kowalach Oleckich,
- Klub Seniora,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich,
- Mój Rynek

Obiekty techniczne:

- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Kowalach Oleckich,
- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Stożnem,
- nieczynna - Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Sokółkach,
- Oczyszczalnia Ścieków w Kowalach Oleckich,
- Oczyszczalnia Ścieków w Staczach,
- Zespół garażowo-warsztatowy w Kowalach Oleckich
- Były posterunek energetyczny w Kowalach Oleckich

Teren pochówku zmarłych:

- Cmentarz Komunalny w Kowalach Oleckich

Place rekreacyjno-wypoczynkowe w tym place zabaw w miejscowościach: Kowale Oleckie, Bialskie Pole, Daniele, Monety, Stożne, Golubki, Szarejki, Lakiele, Borkowiny, Chełchy, Czukty Sokółki, Wężewo, Golubie Wężewskie, Stacze, Jabłonowo, Szwąłk, Zawady Oleckie.

Zagospodarowane tereny nad jeziorami:

- w Kowalach Oleckich nad J. Cegła,
- w Zawadach Oleckich nad J. Głębokim,
- w Szwąłku nad J. Mały Szwąłk.

Sprzęt jezdny silnikowy:

- 5 autobusów szkolnych,
- 4 samochody strażackie,
- 3 ciągniki,
- 2 samochody osobowe,
- 1 miniciągnik kosiarka,

Sprzęt ciągnikowy:

- 2 przyczepy ciągnikowe (4 i 10 ton),
- 2 wozy asenizacyjne,
- równiarka półzawieszana,
- zamiatarka,
- 4 pługi odśnieżne,
- kosiarka do zielonki,
- 2 posypywarki,
- kosiarka bijakowa,
- 2 beczki do wody pitnej.

X.2. Sprzedaż

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

W 2022 r. dokonano sprzedaży: - gruntów niezabudowanych o pow. 1,48891 ha. Dochód ze sprzedaży to 224 238,80 zł brutto. W okresie 2022 r. zwiększyły się zasoby gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości o 0,0602 ha (były posterunek energetyczny i mieszkanie w budynku wielomieszkaniowym w Kowalach Oleckich).

W 2022 r. nie przekształcono prawa wieczystego użytkowania nieruchomości w prawo własności.

X.3. Dzierżawa i najem

Na koniec 2022 r. oddane w dzierżawę było 112 nieruchomości o łącznej powierzchni 11,8280 ha na cele produkcji rolnej oraz pod działalność gospodarczą. W najem, na podstawie

umów najmu, oddanych było 17 lokali mieszkalnych, 5 lokali socjalnych oraz 1 lokal użytkowy. Dochód z tytułu opłat za dzierżawę gruntu 26 969,34 zł brutto, najem lokali mieszkalnych i użytkowych wyniósł 38 328,16 zł brutto.

X.4. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina posiadała 1,3353 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, w tym 00,00 ha z przeznaczeniem na działalność. Dochód z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste wyniósł 1377,98 zł.

ROZDZIAŁ XI POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy Kowale Oleckie, która wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego „500+”, świadczenia „Dobry Start”, Karty Dużej Rodziny, ustawy „Za Życiem”, programu „Czyste powietrze” i innych dodatków osłonowych.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń (np.: zasiłek celowy, zasiłek okresowy, stały),
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- pracy socjalnej.

W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych objął pomocą 146 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 176 osób. Ponadto pomoc finansową otrzymały rodziny zastępcze i Dom Dziecka (za dzieci tam umieszczone).

XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej.

W 2022 roku obowiązywały niezmiennie zasady przyznawania pomocy. Zmianie nie uległa wysokość kryteriów kwalifikujących do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, i wynoszą one: 528,00 zł na osobę w rodzinie, 701,00 zł na osobę samotną, 645,00 zł maksymalna wysokość zasiłku stałego, 308,00 zł za 1 ha przeliczeniowy. W 2022 roku wpłynęły do GOPS 4 626 wnioski o przyznanie pomocy w różnej formie, tzn. finansowej i niefinansowej, udzielenie informacji, wypełnienie wniosków, zasiłków osłonowych. W tym 1502 wyłącznie na pomoc społeczną, 1276 na dodatek węglowy, 312 na inne źródła, 921 na dodatek osłonowy, 25 na dodatek elektryczny, 199 skierowań do POPŻ, 197 na świadczenia rodzinne, 14 na becikowe, 22 na zasiłek pielęgnacyjny, 12 na świadczenie pielęgnacyjne, 9 na świadczenie rodzicielskie, a 39 na fundusz alimentacyjny, na specjalny zasiłek dla opiekuna 2 wnioski, na pomoc w ramach programu czyste powietrze 36, 60 ogólnych pism w sprawie świadczeń rodzinnych.

Poza tym w 2022 roku GOPS w Kowalach Oleckich sporządził setki meldunków, sprawozdań kwartalnych dotyczących rozliczenia dotacji, półrocznych, rocznych i jednorazowych MRPIPS oraz pomocy osłonowej. Sprawozdania najczęściej wykonujemy w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej i w programie POMOST.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych.

Praca socjalna świadczona jest w następującej formie:

- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,
- pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków na ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala,
- pomoc oraz udzielenie informacji w uzyskaniu świadczenia w formie dodatku mieszkaniowego,
- działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- organizowanie przewozu osób do DPS,
- pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej,

- pomoc w umieszczaniu w szpitalu psychiatrycznym - za zgodą lub bez zgody w trybie nagłym,
- podjęcie działań w celu umieszczenia osoby chorej psychicznie, wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- sprawianie pogrzebu,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej.

Łączna kwota środków finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w budżecie jednostki w 2022 roku wyniosły: 6 355 313,00 zł i były o 1 800 794,00 zł niższe w stosunku do 2021 roku, głównie z powodu przeniesienia, od 01.06.2022r., świadczeń 500+ do ZUS.

Główne wydatki to:

- 1) przeciwdziałanie narkomanii – 5 443,00 zł;
- 2) przeciwdziałanie alkoholizmowi – 93 702,00 zł;
- 3) odpłatność za pobyt w DPS – 583 047,00 zł;
- 4) funkcjonowanie ŚDS – 944 990,00 zł;
- 5) składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenia – 15 886,23 zł
- 6) zasiłki okresowe – 261 182,26 zł.
- 7) zasiłki celowe i celowe specjalne – 78 820,20 zł;
- 8) dodatki mieszkaniowe – 54 041,00 zł;
- 9) zasiłki stałe – 206 866,43 zł;
- 10) funkcjonowanie GOPS – 523 083,55 zł;
- 11) usługi opiekuńcze – 87 369,49 zł;
- 12) pomoc w zakresie dożywiania – 150 000 zł;
- 13) pozostała działalność – 100 zł;
- 14) pomoc materialna dla uczniów – 140 700,00 zł;
- 15) świadczenia wychowawcze – 1 984 670,00 zł;
- 16) świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 2 415 771,00 zł;
- 17) wspieranie rodziny – 93 584,84 zł.

XI.3. Udzielone świadczenia

Tabela.XI.2. Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Kowale Oleckie

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota (PLN)
Zasiłki stałe	36	206 866,43
Zasiłki okresowe	82	261 182,26
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	38	41 403
Zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	38	41 403
Zasiłki rodzinne	197	595 284,00
Dodatki mieszkaniowe	28 (rodziny)	54 041,00
Dodatki energetyczne	5 (rodzin)	324,00

Świadczenia alimentacyjne	39	286 632,00
Świadczenia wychowawcze	203	1 984 670,00
Zasiłek pielęgnacyjny	22	292 247,00

XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie

W 2022 r. w ramach zadań zleconych gminie realizowaliśmy następujące zadania tj.:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania- nie realizowaliśmy
- wypłacania wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy - 3 000,00 zł rocznie dla 1 osoby
- pomoc uchodźcom- 2 400,00 zł
- pomoc cudzoziemcom – pobyt tolerowany- nie realizowaliśmy

Niektóre świadczenia nie były realizowane, gdyż nie była zgłaszana taka potrzeba.

XI.5. Poradnictwo specjalne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników GOPS i świadczone osobom i rodzinom, które wykazują trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne w zakresie psychologicznym, prawnym, rodzinnym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku.

XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego. W 2022 r. wsparciem w formie asystentury rodzinnej objętych było 15 rodzin, w których pomagał 1 asystent rodziny. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczo-wychowawczego.

Tabela. XI.4. Asystenci rodziny w 2018, 2019, 2020 i 2022 r.

	2019	2020	2021	2022
Liczba asystentów	1	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	17	19	19	15

XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz domy dziecka.

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania¹:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielniania,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki,
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnianie,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie¹ zadanie powiatu

W 2022 r. w pieczy zastępczej przebywało **9 dzieci**.

XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich

W sytuacjach, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całodobowych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń, np. mieszkania chronione, treningowe, ośrodek dla ofiar przemocy, dom dla bezdomnych, DPS, ZOL, dom dla samotnych matek, ośrodki leczenia uzależnień. Ośrodki te działają na terenie naszego powiatu lub znajdują się w powiatach ościennych. W sprawie mieszkań chronionych i osób bezdomnych Gmina Kowale Oleckie ma podpisane umowy o zabezpieczenia miejsc dla naszych mieszkańców.

XI.9. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Powiat Olecki. Osoby uprawnione do umieszczenia w domu pomocy społecznej kieruje się do odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Na dzień 31.12.2022 r. z terenu gminy Kowale Oleckie w w/w placówkach przebywało 15 mieszkańców. Odpłatność za ich pobyt wyniosła łącznie za 2022 r. 583 046,73 zł.

XI.10. Ośrodki wsparcia

W 2022r. swoją działalność prowadził Klub Seniora utworzony w ramach programu „Senior +”. W 2022r. przystąpiliśmy ponownie do ww. programu – moduł II, z którego to, otrzymaliśmy dotację w wysokości 37 500,00 zł. Swoją działalność klub Senior+ rozpoczął od maja 2021r., ze względu na sytuację epidemiologiczną. Klub działa od poniedziałku do piątku w godz. Od 7.30 do 15.30. Klub Senior + dysponuje 25 miejscami. Klub prowadzi własną stronę internetową FACEBOOK . Do klubu należą wyłącznie seniorzy czyli osoby 60+- jest to zgodne z deklaracjami. W 2022 roku zachęcaliśmy seniorów uczestniczących w klubie do aktywności i integracji wewnątrzpokoleniowej oraz z najbliższym otoczeniem, poprzez rozwijanie własnych pasji i zainteresowań, dostarczania nowych wiadomości i umiejętności oraz umożliwienie prowadzenia działalności wolontariackiej.

Do działań i zadań, przeprowadzonych w Klubie Senior+ w Kowalach Oleckich należą między innymi:

1. zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie, w tym udział w akcjach wolontariackich : wszyscy uczestnicy w ramach wolontariatu włączyli się w urozmaicenie cyklicznej imprezy gminnej "Kowaliady", piekli ciasta, przygotowali ciepły posiłek, które to rozdawali podczas imprezy, czynnie uczestniczyli w dożynkach gminnych, zrobili piękny wieniec dożynkowy, seniorzy uczestniczyli też w innych spotkaniach integrujących mieszkańców gminy, np. w obchodach " Światowego Dnia Seniora", czy w imprezie charytatywnej na rzecz śmiertelnie chorej mieszkanki gminy;
2. zachęcanie do wykorzystywania zdolności i zainteresowań osób starszych i przekazywania swych doświadczeń i tradycji rodzinnym innym osobom: seniorzy licznie uczestniczyli w zajęciach z terapii zajęciowej , ruchowej, muzycznej, tworzyli stroiki okolicznościowe, ozdoby, chętnie szukali nowych pomysłów w Internecie, swoimi pomysłami dzielili się z innymi, a efekty można podziwiać na Facebook;
3. wzbudzanie pewności siebie oraz zachęcanie do prezentacji własnych pomysłów podczas organizowanych spotkań: uczestnicy chętnie pokazują swoje dzieła w Internecie na stronie Facebook, na stoiskach podczas dożynek czy imprezy integracyjnej "Kowaliady";
4. zwiększanie wiedzy i praktycznych umiejętności: uczestnicy klubu mają dostęp do Internetu, z którego pod okiem opiekuna korzystają często, posiadają telewizję z dostępem do mnóstwa programów informacyjnych i rozrywkowych, prenumerują czasopisma, wymieniają się książkami, chętnie uczą się nowych umiejętności, np. malują na szkle, szyją, ćwiczą ZUMBE, gotują i pieką, wymieniają się przy tym wiedzą i doświadczeniem, integrują się;
5. promowanie " aktywnego starzenia się " poprzez edukację zdrowotną, ćwiczenia fizyczne i rozwijanie kontaktów społecznych: żadnej z ww. aktywności w ofercie klubu, w 2021r. nie zabrakło, seniorzy brali czynny udział w zajęciach ruchowych, masażu twarzy , relaksacji, zajęciach z tańca, zajęciach z dietetykiem. Organizowali też imprezy okolicznościowe i

integracyjne, np. dzień dziecka gdzie nie tylko z wnukami, ale też z dziećmi z Przedszkola Samorządowego w Kowalach Oleckich przygotowali i przeprowadzili zajęcia i zabawy;

6. Rozwijanie zainteresowań kulturą i sztuką oraz aktywności twórczej osób starszych: uczestniczą w wystawach i wydarzeniach kulturalnych w tutejszym Domu Kultury, chodzą do kina,

Wszystko to przekonało seniorów, że ich rolą jest aktywne uczestnictwo we współczesnym świecie.

Tabela. XI.3. Ośrodki wsparcia w 2022 r.

	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki wsparcia, w tym:	2	66	66
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	1	41	41
Klub Senior +	1	25	25

XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich jest placówką dziennego pobytu o charakterze lokalnym i ponadlokalnym; przeznaczoną dla 41 uczestników.

ŚDS jako ośrodek wsparcia dziennego w swojej bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom pełnoletnim chorym psychicznie niepełnosprawnym intelektualnie umiarkowanym i znacznym oraz dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej, gdy jednocześnie występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, w tym dla osób z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną.

Celem Domu jest udzielanie osobom niepełnosprawnym kompleksowego wsparcia w zaspakajaniu potrzeb, rozwiązywaniu problemów i dążeniu do samorealizacji, rehabilitacji oraz integracji z lokalnym i ponadlokalnym środowiskiem.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kowalach Oleckich prowadzone są następujące treningi:

a) funkcjonowania w codziennym życiu:

- trening kulinarny,
- higieniczny, zaradności życiowej, dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening umiejętności praktycznych,
- trening ekonomiczny,

b) umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami; w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach i instytucjach kultury,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
- kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się, asertywności.

c) spędzania czasu wolnego:

- rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi i telewizyjnymi, internetem,
- uczestnictwo w imprezach kulturalnych, sportowych, wyjścia do kina, muzeum,
- organizowanie wycieczek krajoznawczych,
- zwiedzanie zabytków, zawody sportowe, występy i pokazy artystyczne, zajęcia muzyczne, taniec, biblioterapia

Prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, które obejmuje:

wsparcie psychologiczne: systematyczne, indywidualne rozmowy z poszczególnymi uczestnikami, które służyły rozwiązywaniu bieżących problemów, współpracy i współdziałania z innymi uczestnikami, eliminowania własnych napięć.

Do pracy indywidualnej należały również badania z użyciem narzędzi psychometrycznych służących diagnozie intelektu;

grupy wsparcia - zajęcia, które dają uczestnikom możliwość doświadczania: że nie jestem sam w przeżywaniu swoich uczuć, cierpienia i lęków, a także radości i wzlotów, że potrafię pomóc komuś innemu, dać mu wsparcie, podzielić się swoim doświadczeniem, że mogę podzielić się i ujawnić swoje cierpienie lub trudne doświadczenia z historii swojego życia;

spotkania grupowe prowadzone w mniejszych podgrupach. Tematyka zajęć dostosowana do możliwości psychofizycznych, potrzeb i ograniczeń uczestników oraz spotkania w ramach społeczności terapeutycznej, współprowadzenie społeczności;

wizyty domowe; konsultacje obejmujące członków rodziny uczestnika służące pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy członkami rodziny.

Realizujemy regularną pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, którą organizują; kierownik, psycholog lub pracownicy pierwszego kontaktu. Obejmuje ona pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu dokumentów, informowaniu o prawach i uprawnieniach do korzystania z pomocy instytucjonalnej, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków i dotarciu do jednostek ochrony zdrowia, współpraca z innymi instytucjami pomocowymi; urzędem pracy, stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc w otrzymaniu dofinansowania i realizacja turnusów rehabilitacyjnych.

Terapia zajęciowa odbywa się w salach zajęć:

- życia codziennego
- fizjoterapeutycznych i sportowych
- artystyczno – plastycznych
- kulinarnych
- technicznych i ogrodniczych
- informatycznych

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich zajmuje parter budynku przy ul. Kościuszki 88/1. Siedziba ŚDS- to 740 m² do dyspozycji uczestników. Mamy przestronne, dobrze wyposażone sale zajęć i salę gimnastyczną wykorzystywaną do ćwiczeń i usprawniania ruchowego uczestników oraz organizowania imprez i uroczystości odbywających się w ŚDS.

W placówce organizowanych jest szereg imprez cyklicznych, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez i uroczystości; Spotkanie opłatkowe w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia, Śniadanie Wielkanocne, Przegląd poezji i prozy patriotycznej, Dzień Sąsiada, Światowy Dzień Dziergania w Miejscu Publicznym.

W roku 2022 wszystkie imprezy i uroczystości zaplanowane w kalendarzu imprez odbyły się.

Z powodu pandemii COVID 19 były zawieszone zajęcia w okresie od 1 stycznia 2022r. do 14 lutego 2022r. W tym czasie odbywała się praca zdalna. Polegała ona na rozmowach telefonicznych psychologa i terapeutów z uczestnikami i ich bliskimi na temat konieczności zachowania higieny, izolacji społecznej i noszenia maseczek. Wszyscy pracownicy uświadamiali uczestników, ich opiekunów prawnych i rodziny na temat korzyści wynikających ze szczepienia przeciwko COVID19. Pomagaliśmy w rejestracji na szczepienie i dotarciu do punktu szczepień.

W maju 2022 r. grupa 25 uczestników domu wraz z opiekunami wyjechała na wypoczynek nad morze do Stegny.

W ramach zadania własnego gminy część uczestników domu korzysta z gotowych obiadów dla osób, którym taka pomoc została przyznana na podstawie decyzji administracyjnej. W 2022 roku było to 17 osób. Pozostali uczestnicy spożywają obiad przygotowany w ramach treningu kulinarnego. Śniadanie jest przygotowywane podczas porannych zajęć kulinarnych dla wszystkich uczestników, obecnych w danym dniu.

ŚDS utrzymuje współpracę z różnymi instytucjami. Należą do nich: Urząd Gminy w Kowalach Oleckich, GOPS w Kowalach Oleckich, GCK w Kowalach Oleckich, Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich, Szkoły Muzyczne w Olecku i Suwałkach, PUP w Olecku, KPP w

Oleku, Caritas w Ełku oraz specjalistycznymi placówkami ochrony zdrowia, SPGOZ w Kowalach Oleckich, PCPR w Oleku. Utrzymujemy przyjacielskie stosunki z innymi domami, które działają na terenie województwa podlaskiego i warmińsko – mazurskiego.

XI. 12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

Od stycznia 2017 r. rozpoczęto realizację nowego świadczenia – jednorazowego świadczenia *Za życiem*, w wysokości 4 000 PLN. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ponadto w 2022r. r. GOPS realizował też zadania programu „Czyste Powietrze”, tj. wydawał zaświadczenia o dochodzie. W całym 2022 r. GOPS wydał 36 takich zaświadczeń. Ponadto GOPS w całym 2022r. realizował szereg pomocy dodatkowej, tj. pomoc Ukrainie na kwotę 2 400,00 zł., dodatek osłonowy na kwotę 607 379,94 zł., dodatek węglowy na kwotę 3 173 220,00 zł., dodatek na inne źródła 452 880,00 zł. W związku z realizacją ww. zadań dodatkowych GOPS rozpatrzył razem 2 733 dodatkowe wnioski na nowe formy pomocy, w tym 1276 na dodatek węglowy, 312 na inne źródła, 921 na dodatek osłonowy, 25 na dodatek elektryczny i wydał 199 skierowań do pomocy żywnościowej z POPŻ

Ponadto w 2022 r. GOPS realizował projekty MRPIPS, projekty pomocowe i osłonowe:

- Korpus Wsparcia Seniora,
- Opieka 75+,
- Senior+,

XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

W 2022 roku SPGOZ w Kowalach Oleckich prowadził działalność na podstawie umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia na następujące rodzaje świadczeń zdrowotnych.

Podstawowa Opieka Zdrowotna

I. Świadczenia lekarza POZ:

realizuje 4 lekarzy POZ: w tym 3 rodzinnych. Jeden jest specjalistą chorób dzieci, dwóch specjalistów chorób wewnętrznych oraz lekarz radiodiagnostyk, który w ramach swojej umowy wykonuje badania USG w Ośrodku Zdrowia raz w tygodniu dla pacjentów ze skierowaniami od lekarzy pracujących w SPGOZ.

Na dzień 31 grudnia aktywnych deklaracji do lekarzy POZ było 3.350 pacjentów. Dla których udzielono 24 254 porad, w tym 52 porad domowych, 418 teleporad.

Miejsca udzielania świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej:

- gabinet lekarza POZ: poniedziałek - piątek od 8.00 do 18.00
- punkt pobrań: pobieranie materiału do badań poniedziałek – czwartek od 08.00-10:00, odbiór wyników po 14.00 dnia następnego).

- gabinet zabiegowy: poniedziałek - piątek od 8.00 do 18.00

II. Świadczenia pielęgniarki POZ wykonują dwie pielęgniarki rodzinne, które opiekują się 3.514 pacjentami, dla których udzielono 1167 świadczeń.

III. Świadczenia położnej POZ; wykonuje położna rodzinna - 1791 deklaracji obejmujące populację kobiet, kobiet w ciąży, położnic i noworodków. Wykonano 456 świadczeń.

IV. Świadczenia zdrowotne z zakresu medycyny szkolnej: wykonuje higienistka szkolna środowiskowa we wszystkich szkołach na terenie Gminy Kowale Oleckie. Opiekuje się 354 uczniami.

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

I. Świadczenia zdrowotne w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w poradni położniczo ginekologicznej. Udzielono 1232 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

I. Ambulatoryjne świadczenia rehabilitacyjne w gabinecie fizjoterapii leczniczej, w którym wykonano 2.728 wizyt.

Wynik finansowy SPGOZ za 2022 rok, to zysk w wysokości 31.377,94 zł.

XI. 14. Programy profilaktyczne

Gmina na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku ma zadanie zapobiegać i prowadzić odpowiednią profilaktykę alkoholową i przeciw narkomanii, na którą przeznacza się dochody z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, zm.: z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 218 oraz z 2023r.poz.165) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, zm.: z 2019 r. poz. 1655, z 2021 r.

poz. 2469 oraz z 2023 r. poz. 172) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii osób uzależnionych należy do zadań własnych Gminy. W szczególności działania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja w/w zadań stosownie do art. 4 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kowale Oleckie, uchwalanego przez Radę Gminy na lata 2022 – 2025. Program uwzględnia w swej konstrukcji cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021- 2025 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kowale Oleckie na lata 2017 – 2026 przyjętej Uchwałą Rady Gminy w Kowalach Oleckich Nr.RG.0007.234.2017 z dnia 21 grudnia 2017 r.

W celu realizacji Gminnego programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Wójt Gminy w oparciu o art. 4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem głównym Komisji w 2022 roku było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie Gminy Kowale Oleckie, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Cel ten został zrealizowany poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ofiar przemocy (współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia „PROGRES” w Olecku w celu zapewnienia dostępu do bezpłatnej i kompleksowej terapii uzależnienia i współuzależnienia (w 2022 roku przeprowadzono 46 h psychoterapii dla osób uzależnionych i 5 h psychoterapii dla osób współuzależnionych), współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Społeczną Pomocą Prawną i Psychologiczną w ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Olecku, współpraca z Komendą Powiatową Policji w Olecku).

2. Prowadzono działania informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat skutków nadużywania alkoholu poprzez dystrybucję materiałów

informacyjnych w postaci ulotek (udział w Kampanii „STOP! Pijanym kierowcom”, „Rodzina na tak”, zakupiono i rozprowadzono materiały profilaktyczne do szkół Gminy z zakresu p/działania alkoholizmu i narkomanii: „Depresja – materiały profilaktyczno-edukacyjne”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, w ramach współpracy z policją dofinansowano zakup „walizki edukacyjnej – narkotyki i substancje psychotropowe”, która posłuży do prowadzenia zajęć i szkoleń profilaktycznych.

3. Podjęto działania zmierzające do poprawy stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych poprzez prowadzenie rozmów motywujących przez członków Komisji (14 osób), kierowanie na badania psychiatryczno – psychologiczne osób nadużywających alkoholu (13 osób), kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (9 wniosków).

4. Organizowano pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem uzależnienia poprzez doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” oraz (prowadzono punkt Informacyjno – Konsultacyjny w, którym motywowano, informowano o instytucjach udzielających pomocy oraz formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin, a także udzielano pomocy w kierowaniu w sprawie przymusowego leczenia odwykowego. W 2022 roku Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brali udział (w 20 grupach roboczych ds. przeciwdziałania pomocy rodzinie) .

5. Prowadzono profilaktyczną działalność profilaktyczną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Postaw na rodzinę!”, „Otwórz się na pomoc” ,organizowano warsztaty profilaktyczno - terapeutyczne dla rodziców, nauczycieli i uczniów pn.„ Unplugged”, „Cukierki”, „Integracja, współpraca z rówieśnikami, rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych”, „Jak rozpoznać uzależnienie od telefonu, komputera, mediów społecznościowych”. W ramach pozalekcyjnych zajęć przeprowadzono działania integracyjne w formie organizacji festynów, spotkań, inicjatyw propagujących podniesienie bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia pn. „Dni rodziny”, „Czas dla rodziny, „Uzależnia mnie tylko sport i radość – profilaktyka przez sport i integrację międzypokoleniową”, „Człowieka trzeba mierzyć miarą serca”. Przeprowadzono szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych na terenie Gminy Kowale Oleckie „Bezpieczny sprzedawca” (12 punktów handlowych).

6. Dla potrzeb opracowania Programu oraz określenia wskaźnika problemów występujących na terenie Gminy Kowale Oleckie, Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie przeprowadził w 2022 roku badania oraz opracował Diagnozę lokalnych problemów społecznych, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu. W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Kowale Oleckie wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców gminy (46% stanowiły kobiety, zaś 54% mężczyźni) oraz 132 uczniów ze szkół podstawowych, gdzie 42,42% to chłopcy, a 57,58% dziewczynki. Celem Diagnozy

lokalnych problemów społecznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), w odniesieniu do dorosłych mieszkańców gminy identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących: postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym, problemy bezrobocia i lokalnego rynku pracy, zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia, zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych, postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem sprzedaży i spożycia alkoholu. Niepokojący jest fakt, iż 3,00% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie lub pije kilka razy w tygodniu (16%). Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 34,00% osób, a 28,00% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, iż 19,00% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol, najczęściej sięgają po : piwo (43,21%), wino (34,57%), wódkę (23,46%). Dodatkowo 2,47% osób spożywa alkohol spoza legalnego źródła lub alkohol własnej roboty. Kolejna analizowana kwestia to problem jazdy pod wpływem alkoholu, gdzie 8,64% naszych mieszkańców przyznało, że co najmniej raz zdarzyło się im kierować pojazdem po spożyciu alkoholu. Respondenci nie tylko sami wsiadali za kierownicę, ale byli również świadkami sytuacji, w których ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu (10,00%). Młodzi respondenci, byli w wieku 11 – 13 lat (44,64% chłopców, 51,32% dziewczynki), w wieku 14 – 16 lat (50,00% chłopców, 43,42% dziewczynek) oraz w przedziale wiekowym 10 lat (5,36% chłopców, 5,26% dziewczynek). Ankietowani uczniowie przyznali, iż po raz pierwszy kontakt z alkoholem mieli w wieku 11 – 13 lat (55,56% chłopców, 38,89% i 44,44% dziewczynek) oraz 8 – 10 lat (5,56% chłopców, 16,67% dziewczynek). Najczęściej próbowanym alkoholem było piwo (72,22% chłopców, 61,11% dziewczynek), wódka (66,67% chłopców, 50,00 % dziewczynek). Ankietowani uczniowie deklarują, że najczęściej po raz pierwszy próbowali alkoholu ze znajomymi na podwórku (61,11% chłopców, 55,56% dziewczynek), w czasie uroczystości rodzinnej (27,78% chłopców, 16,67% dziewczynek).

Kolejnym diagnozowanym problemem w Gminie Kowale Oleckie jest zażywanie substancji psychoaktywnych wśród dorosłych i dzieci. Jak wynika z zebranych danych wśród dorosłych 90,00% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych. Natomiast pozostali przyznają, że zażywali narkotyki jeden raz w życiu (5,00%), raz w miesiącu (2,00%), kilka razy w miesiącu i kilka razy w tygodniu (1,00%). Mieszkańcy, którzy przyznali, że kiedykolwiek zażywali narkotyki, używali najczęściej substancji : marihuana (80,00%), dopalacze (0,00%) oraz amfetamina, ekstazy (10,00 %). Z udzielonych odpowiedzi uczniów wynika, że 92,86% chłopców i 94,74% dziewczynek nie próbowało substancji psychoaktywnych. Do zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych przyznało się 7,14% chłopców i 5,26% dziewczynek.

Problem przemocy w Gminie Kowale Oleckie jest kolejnym ważnym zagadnieniem. Ok. 25,00% ankietowanych przyznało, że zna osoby, które doznają przemocy w swoim domu. Respondenci najczęściej wskazywali na : bicie 93,00%), grożenie, zastraszanie (86,00%).

Dodatkowo 22,00% ankietowanych mieszkańców przyznało, iż było osobą doznającą przemocy. Osoby doświadczające przemocy najczęściej zaznaczały, iż były ofiarami przemocy psychicznej (72,73%), fizycznej (40,91%). Osobami stosującymi przemoc według ankietowanych, były najczęściej partner lub partnerka (45,45%) oraz „inne osoby” tata (22,73%), rodzeństwo (9,09%). Do aktu przemocy wobec drugiej osoby w większości przypadków dochodziło pod wpływem odurzenia alkoholem. Młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy według nich w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami: 30,36% chłopców oraz 27,63% dziewcząt uważa, że takie sytuacje się nie zdarzają, 32,14% uczniów oraz 48,36% uczennic nie ma zdania na ten temat, natomiast 37,50% chłopców oraz 23,68% dziewczynek uważa, że sytuacje pomiędzy uczniami się zdarzają.

ROZDZIAŁ XII BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych

Na terenie gminy Kowale Oleckie działają n/w jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich,
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach,
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Lakielach,

Jednostka OSP Kowale Oleckie od 1995 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Wyposażenie i wyszkolenie członków w OSP umożliwia podejmowanie działań ratowniczo-gaśniczych, ratownictwa technicznego i drogowego, ratownictwa medycznego. Jednostki wyposażone są w system DSP pozwalający na alarmowanie członków ze stanowiska kierowania PSP w Olecku oraz aplikację mobilną eRemiza.

Inwestycje i remonty strażnic:

Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich:

Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich ze środków z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego zakupiła następujący sprzęt i wyposażenie:

- mundurki dla MDP 20 kpl.
- sprzęt ABC , pletwy, maska fajka;
- kask ochronny 2 sztuki;
- śruba lodowa;
- kominiarka 6 sztuk;
- lekkie ubranie ochronne przeciwchemiczne 4 sztuki;
- akumulator do latarki;
- lornetka;
- wąż tłoczny W-75 5 sztuk;

- rzutka ratownicza na pasie 2 sztuki.

Torba PSP R 1 pozyskana z Warmińsko Mazurska Izby Rolniczej.

Stół do tenisa stołowego + rakietki, piłeczki zakupiono ze środków własnych OSP.

Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach ze środków z MSWiA i środków własnych zakupiła następujący sprzęt i wyposażenie:

- myjka do węży;

- zwijadło do węży;

- hełm strażacki 3 sztuki;

- rękawice techniczne – 6 sztuk.

Szkolenia (w PSP)

W 2022 roku odbyły się: Kurs podstawowy OSP, w którym uczestniczył 8 strażak ochotnik z OSP w Kowalach Oleckich.

Tabela.XII.1. Stan organizacyjny i działania OSP

Nazwa OSP	Liczba członków			Prowadzone działania		
	Zwyczajnych	Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza	Uprawnionych do działań	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Razem (w tym fałszywe alarmy)
Kowale Oleckie	34	20	33	20	52	73
Sokółki	18	0	11	3	14	17
Lakiele	12	0	7	0	0	0

Tabela. XII.3.Wykaz sprzętu Pożarniczego w OSP

Rodzaj sprzętu	Nazwa sprzętu	Ilość sprzętu w jednostce OSP		
		Kowale Oleckie	Sokółki	Lakiele
Pojazdy	Mercedes-Benz Atego GBA 2,5/16	1	0	0
	Jelcz 325 GCBA 5/32	1	0	0
	Iveco Daily	0	1	0
	Żuk A-06	0	0	1
Sprzęt silnikowy	Motopompa Tohatsu	1	0	0
	Pompa szlamowa	3	1	0
	Pompa pływająca Niagara	1	1	0
	Zestaw ratownictwa technicznego	1	1	0
	Pilarka do drewna	2	2	1
	Piła do betonu i stali	1	0	0
	Agregat prądotwórczy	3	1	0

Ponadto w ramach współpracy Gmina Kowale Oleckie dofinansowała Komendę Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Olecku w zakresie zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego kwotą 5 000,00 zł

XII.2. Zarządzanie kryzysowe

W Gminie Kowale Oleckie funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w składzie:

1. Przewodniczący Zespołu – Wójt Gminy Krzysztof Locman
2. Z-ca Przewodniczącego – Sekretarz Gminy Teresa Kołodzińska – Sieńko
3. Inspektor ds. ZK i Spraw obronnych – Zygmunt Marek Karbowski
4. p.o. Kierownika Referatu ds. Infrastruktury Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski
5. Referat IGKiM EDG – Inspektor Tomasz Kosobudzki
6. Referat IGKiM EDG – Inspektor Maciej Kozłowski
7. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Patryk Truchan
8. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Kierownik - Joanna Kowalewska
9. Komendant Gminny OSP – Artur Brodowski
10. Informatyk – Wojciech Kacprzyk

Zespół raz w kwartale odbywał planowe posiedzenia, zaproszeni goście i dyrektorzy instytucji gminnych uczestniczyli w posiedzeniach osobiście, podczas których każdorazowo analizowano aktualną sytuację na obszarze gminy w różnych aspektach życia i funkcjonowania mieszkańców.

Poddawano ocenie możliwość wystąpienia lokalnych zagrożeń, jak również skuteczność zarządzania infrastrukturą gminną.

XII.3. Obrona cywilna

Szefem Obrony Cywilnej Gminy Kowale Oleckie jest Wójt Gminy. W celu zapewnienia uzyskania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacji ich wystąpienia, stworzono na terenie Gminy Kowale Oleckie:

1. System Wczesnego Ostrzegania (SWO) – funkcjonujący w czasie pokoju,
2. System Wykrywania i Alarmowania (SWA) – działający w stanie kryzysu i w czasie wojny.

W 2022 roku zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w dniach 1 sierpnia o godz. 17.00 oraz 1 września o godz. 12.00 przeprowadzono treningi

Wojewódzkiego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania polegające na włączeniu wszystkich syren alarmowych na terenie Gminy Kowale Oleckie – odwołanie alarmu (ciągły dźwięk syreny w czasie jednej minuty). Do alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe w jednostkach OSP.

XII. 4. Współpraca z policją.

Gmina Kowale Oleckie na bieżąco współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Olecku przede wszystkim w obszarze wspólnych działań prewencyjnych na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej. Ponadto udzielono Komendzie dofinansowania na zakup samochodu osobowego typu SUV w wersji nieoznakowanej na kwotę 12 000,00 zł oraz przekazano środki na współfinansowanie zakupu walizki edukacyjnej z atrapami narkotyków i substancji psychoaktywnych, jak również zakupu NARKOgogli i ALKOgogli w wysokości łącznej 2870,00 zł.

ROZDZIAŁ XIII MAJĄTEK I BUDŻET GMINY

XIII.1. Wykonanie budżetu

Polityka finansowa Gminy Kowale Oleckie realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy Kowale Oleckie, która określa źródła dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz przychody i rozchody budżetu.

Wykonanie budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2022 roku (w zł):

Dochody wyniosły **38 286 970,00 zł**, a wydatki **35 209 888,92 zł**.

Budżet Gminy Kowale Oleckie w 2022 roku zamknął się nadwyżką w wysokości **3 077 081,08 zł**.

XIII.2. Dochody

W 2022 roku dochody budżetu Gminy Kowale Oleckie wyniosły **38 286 970,00 zł**.

Tabela.XIII.1. Wykonanie dochodów budżetowych Gminy Kowale Oleckie w 2022 roku wg źródeł powstania (w zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów za 2022 r. (w zł)	Udział w dochodach ogółem (w %)
I. Dochody własne (na wysokość których ma wpływ Gmina)	7 229 177,65	18,88
1. Podatki lokalne (od nieruchomości, od środków transportu, rolny i leśny)	3 272 047,54	8,55
2. Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, karta podatkowa)	278 251,80	0,73
3. Dochody z mienia (m.in. najem i dzierżawa majątku, sprzedaż majątku)	282 359,60	0,74
4. Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i w obrocie hurtowym	125 843,84	0,33
5. Opłata za gospodarowanie odpadami	1 162 550,88	3,04
6. Inne dochody	2 108 123,99	5,51
II. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	4 711 326,57	12,31
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	4 677 113,57	12,22
2. Podatek dochodowy od osób prawnych	34 213,00	0,09
III. Subwencje	9 957 420,00	26,01
IV. Dotacje	11 498 468,20	30,03
V. Środki ze źródeł zagranicznych związane z realizacją programów unijnych	987 578,42	2,58
VI. Środki ze sprzedaży węgla	136 097,00	0,36
VII. Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	3 724 406,91	9,73
VIII. Środki z Funduszu Pomocowego o pomocy obywatelom Ukrainy	42 495,25	0,11
Dochody ogółem	38 286 970,00	100,00

XIII. 3. Wydatki

Tabela. XIII.3. Wykonanie wydatków budżetowych Gminy Kowale Oleckie za 2022 rok wg działów klasyfikacji wydatków budżetowych (w zł)

Lp.	Nazwa działu klasyfikacji wydatków	Wykonanie wydatków za 2022 r. (w zł)	Udział w wydatkach ogółem (w %)
1.	Rolnictwo i łowiectwo	1 011 262,59	99,6
2.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	481 650,26	71,4
3.	Transport i łączność	4 459 137,93	92,2
4.	Gospodarka mieszkaniowa	126 032,36	93,5
5.	Działalność usługowa	25 851,22	83,4
6.	Administracja publiczna	4 221 638,78	93,1
7.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	993,00	100,0
8.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	188 002,12	91,8
9.	Obsługa długu publicznego	209 689,09	96,2
10.	Różne rozliczenia	0,00	0,0
11.	Oświata i wychowanie	9 362 302,77	93,3
12.	Ochrona zdrowia	102 336,48	64,1
13.	Pomoc społeczna	3 675 331,77	98,6
14.	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 701 593,53	83,5
15.	Edukacyjna opieka wychowawcza	140 700,00	100,0
16.	Rodzina	4 705 127,66	98,6
17.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 892 252,88	90,6
18.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	886 024,71	62,0
19.	Kultura fizyczna	19 961,77	1,3
Wydatki ogółem		35 209 888,92	100,0

Gmina ponosiła wydatki na realizację zadań, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Znaczną część środków - blisko 7,7 mln zł stanowiły wydatki na zadania oświatowo-wychowawcze. Największą część wydatków budżetowych stanowiły wydatki związane z różnymi formami i programami w zakresie pomocy społecznej. Wydatki na ten cel łącznie zamknęły się kwotą ponad 10,9 mln zł. Na wydatki majątkowe Gmina przeznaczyła w 2022 roku blisko 1,7 mln zł.

Tabela. XIII.4. Wydatki i dochody na 1 mieszkańca w 2022 roku (w zł)

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	8 070,60
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	7 421,98

*liczba mieszkańców w 2022 r. w Gminie Kowale Oleckie wynosiła – **4744 osoby**.

XIII.4. Przychody i rozchody

Gmina Kowale Oleckie nie zaciągnęła kredytu. Przychody budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2022 roku wyniosły 7 609 248,19 zł. Na przychody składały się:

- niewykorzystane środki pieniężne, których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 2 000 000,00 zł,
- wolne środki w kwocie 5 609 248,19 zł.

Rozchody wiązały się przede wszystkim ze spłatą kredytów w wysokości 958 803,00 zł.

Zadłużenie Gminy Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 2 755 100,00 zł.

Inwestycje w 2022 r. o łącznej wartości blisko 1,2 mln zł

- Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej,
- Zakup prawa użytkowania wieczystego działki nr 310/47 w obrębie geod. Kowale Oleckie wraz z prawem własności budynków i budowli,
- Zakup i instalacja masztu i flagi w ramach projektu „Pod Białą – czerwoną”,
- Modernizacja obiektów infrastruktury oświatowej i społecznej wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych,
- Zakup sceny mobilnej wraz z niezbędnym sprzętem,
- Wspólnie tworzymy miejsce do integracji, rekreacji i wypoczynku na świeżym powietrzu w sołectwie Golubki,
- Pełna kulturka,
- Budowa infrastruktury sportowej wraz z budynkiem socjalno- szatniowym.

ROZDZIAŁ XV ZAKOŃCZENIE

Szanowni Państwo!

Ostatnie lata to szereg nieoczekiwanych wydarzeń, wśród których należy wymienić pandemię koronawirusa, a w roku 2022 r. inwazję Rosji na Ukrainę. Przyniosły one wiele znaczących zmian w naszym codziennym życiu, ale również w funkcjonowaniu państwa polskiego oraz lokalnych samorządów. Codzienna rzeczywistość zaskoczyła i przeraziła wszystkich, ukazała ogromną niepewność, przed jaką stanęliśmy wszyscy. Niestabilna, wywołana wojną sytuacja geopolityczna przyczyniła się między innymi do bardzo dużego wzrostu cen na rynku

energii i paliw. Jak każda Gmina, również i my stanęliśmy przed szeregiem wielu wyzwań, których dotychczas nie doświadczaliśmy. Uważam, że mimo ogólnoswiatowego kryzysu, rok 2022 był dla Gminy Kowale Oleckie bardzo pracowity, ale też i owocny. Mimo, że w wymiarze zrealizowanych inwestycji był to ogólnie słaby rok, to wiele naszych działań w obszarze opracowanych i skutecznie złożonych w wielu konkursach wniosków w bieżącym roku ukażą ich wartość. Rzeczone inwestycje dotyczą przede wszystkim infrastruktury drogowej, infrastruktury wodno – kanalizacyjnej i ochrony środowiska, infrastruktury oświatowej, infrastruktury kulturalnej, ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, doposażenia i rozwoju bazy oświatowej, doposażenia bazy obsługi mienia Gminy, ale również działania w obszarze wsparcia społecznego. To tylko fragment większej całości już dziś realizowanych zadań. Gmina w 2022 roku nie tylko przeznaczala środki na własne inwestycje, ale również partycypowała we wspólnych przedsięwzięciach z powiatem oleckim. Wśród nich są przede wszystkim wspólne remonty i przebudowy dróg oraz programy pro-społeczne.

Na podstawie zgromadzonych materiałów i danych należy wskazać, że w dalszym ciągu naszą gminę dotyka stały spadek liczby mieszkańców, który powodowany jest głównie spadkiem liczby urodzeń. Jako samorząd nadal musimy dokładać wiele środków do utrzymania i funkcjonowania całego systemu oświaty. Światowy kryzys finansowy i energetyczny oraz konflikt zbrojny na Ukrainie wpłynął drastycznie na wzrost cen nośników energii i wzrost cen usług, co z kolei skutecznie spowodowało wzrost kosztów utrzymania mienia Gminy i mienia jednostek organizacyjnych. Sytuacja powyższa wpłynęła także na problemy z właściwym planowaniem i rozstrzygnięciem postępowań na zakup usług dla realizacji inwestycji. Specyfiką samorządowych budżetów jest ich wielokrotne nowelizowanie w ciągu roku. W przypadku Gminy Kowale Oleckie, zmiany budżetu i wielkości budżetowe były realne i planowane w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. Wydatki dokonywane były w sposób racjonalny i celowy. Należy wskazać, że 2022 rok to czas intensywnej i efektywnej pracy prowadzącej do dalszego rozwoju gminy, zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. Głównym celem na najbliższe lata jest dalsze kontynuowanie realizacji zadań publicznych na jak najwyższym poziomie. Wspólnym mianownikiem działań inwestycyjnych podejmowanych przez Gminę Kowale Oleckie, jest podnoszenie poziomu życia wszystkich mieszkańców.

Zachęcam wszystkich zainteresowanych, do lektury niniejszego dokumentu i wypracowania własnej opinii na temat zmian jakie zaszły w naszej Gminie w 2022 roku.

Uwzględniając powyższe, zwracam się do Rady Gminy w Kowalach Oleckich o udzielenie wotum zaufania na podstawie art. 28aa ust. 9 ustawy o samorządzie gminnym.